

Aluehallintovirasto

Pelastustoimen palvelut Etelä- Pohjanmaan hyvinvointialueella 2024

Aluehallintoviraston
asiantuntija-arvio

Jari Valtanen

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto

Pelastustoimi ja varautuminen

Pelastustoimen palvelut Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueella 2024

Päivämäärä

Jari Valtanen

Aluehallintovirastojen julkaisuja 319/2025

ISSN-2343-3132

ISBN-978-952-5935-95-0

Vaasa

2025

Tekijät Jari Valtanen		Julkaisuaika 21.10. 2025	
		Toimeksiantaja(t) -	
		Toimielimen asettamispäivä -	
Julkaisun nimi Pelastustoimen palvelut Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueella 2024			
Tiivistelmä			
Onnettomuuksien ehkäisyn palveluiden saatavuudessa ei havaittu puutteita. Esimerkiksi palontutkinnan kehitys on vuonna 2024 ollut hyvää ja valvontatehtävien osalta valvontamäärät vastaavat valvontasuunnitelmassa riskiperusteisesti asetettuja tavoitteita. Turvallisuusviestinnällä tavoitettujen määrissä näkyi edellisvuosiin verrattuna tilaisuuksien vähäisempi määrä. Pelastustoiminnan palveluissa esiin nousivat ensimmäisen yksikön toimintavalmiusaikatavoitteiden puutteet Seinäjoella. Pelastustoiminnan muihin suorituskypyyhin liittyvässä saatavuudessa ei ole havaittu muita puutteita. Sivutoimisen ja sopimuspalokuntien henkilöstön saatavuus päiväsaikaan on kuitenkin heikentynyt jossain määrin, mikä voi osaltaan heikentää palveluita alueella. Pelastustoimen suunnitelmien kehitystarpeena on tarkastella suunnitelmien yhteensopivuutta sekä ajantasaisuutta. Pelastustoimen vapaaehtoisia käytetään erityisesti pelastustoiminnan palveluiden tuottamisessa sekä turvallisuusviestinnässä. Vapaaehtoisten saatavuus on toistaiseksi ollut hyvällä tasolla. Väestönsuojeluun varautumisen palveluissa ei havaittu merkittäviä puutteita. Väestönsuojeluun varautumisen liittyviä tehtäviä on edistetty alueella vuonna 2024. Kehitystarpeena on jatkaa toistaiseksi keskeneräisten tehtävien ja toimenpiteiden loppuun saattamista asetettujen tavoitteiden mukaiselle tasolle. Pelastustoimen investointien arvioitiin olevan tarpeellisia pelastustoimen palvelujen yhdenvertaisen saatavuuden, laadun ja kustannusvaikuttavuuden näkökulmista. Kehitystarpeena on kuvata tarkemmin pelastustoimen osainvestointisuunnitelmassa erityisesti investointien vaikuttavuutta.			
Asiasanat Pelastustoimi Asiantuntija-arvio Palvelutaso Hyvinvointialue			
ISSN (painettu) xxxx-xxxx	ISBN (painettu) xxxx-xxxx	ISSN (verkojulkaisu) 2343-3132	ISBN (verkojulkaisu) 978-952-5935-95-0
Kokonaissivumäärä 58		Kieli suomi	Hinta -
Julkaisija Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto		Paino -	

INFORMATIONSSIDA
Regionförvaltningsverkens publikationer 319/2025

Sammanställd av Jari Valtanen		Utgivningsdatum 21.10.2025	
		Uppdragsgivare -	
		Datum för tillsättandet av organet -	
Publikationens titel Räddningsväsendets tjänster i Södra Österbottens välfärdsområde 2024			
Referat			
Inga brister har upptäckts gällande tillgången till tjänster för förebyggande av olyckor. Till exempel brandutredningen har utvecklats i rätt riktning under 2024 och för tillsynsuppgifternas del motsvarar antalet tillsyner de riskbaserade mål som uppställts i tillsynsplanen. Gällande säkerhetskommunikationen kan man i mängden människor som nåtts se att antalet evenemang har varit mindre än under tidigare år. Gällande räddningsverksamhetens tjänster konstaterades brister i att uppfylla målen för första enhetens aktionsberedskapstider i Seinäjoki. Inga andra brister har identifierats gällande tillgången till annan kapacitet inom räddningsverksamheten. Tillgången till personal i bisyssla och avtalsbrandkårernas personal dagtid har dock försämrats något vilket försvagar tjänsterna i området. Ett utvecklingsbehov gällande räddningsväsendets planer är att granska hur väl planerna stämmer överens med varandra och att de är uppdaterade. Frivilliga används inom räddningsväsendet främst för att producera tjänster inom räddningsverksamheten samt inom säkerhetskommunikationen. Tillgången till frivilliga har hittills varit på en god nivå. Inga betydande brister har identifierats gällande tjänster för befolkningsskyddsberedskapen. Uppgifter inom befolkningsskyddsberedskapen har främjats i området under 2024. Ett utvecklingsbehov är att fortsätta jobba med att slutföra uppgifter och åtgärder som hittills har varit på hälft så att de når en nivå som motsvarar målen. Räddningsväsendets investeringar bedöms vara nödvändiga med tanke på en jämlik tillgång till räddningsväsendets tjänster samt tjänsternas kvalitet och kostnadseffektivitet. Ett utvecklingsbehov är att i delinvesteringsplanen för räddningsväsendet närmare beskriva genomslagskraften för investeringarna.			
Ämnesord Räddningsväsendet Expertbedömning Servicenivå Välfärdsområde			
ISSN (tryckt) xxxx-xxxx		ISBN (tryckt) xxxx-xxxx	
ISSN (webbpublikation) 2343-3132		ISBN (webbpublikation) 978-952-5935-95-0	
Sidantal 58		Språk finska	
Pris -			
Utgivare Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland		Tryckeri -	

Sisällysluettelo

1	Onnettomuuksien ehkäisyn palvelut	7
2	Pelastustoiminnan palvelut	17
3	Pelastustoiminnan suunnitelmat	35
4	Pelastustoimen vapaaehtoistoiminta	39
5	Väestönsuojelun palvelut	43
6	Pelastustoimen palvelujen laatu ja sen kehittämistarve	49
7	Pelastustoimen investointien tarve ja vaikutukset	54
8	Menetelmät ja laatuseloste	56
9	Lähteet ja arvioinnissa käytetty taustaineisto	57

Lukijalle

Aluehallintovirasto valmistelee pelastustoimen järjestämislain (613/2021) 14 §:n mukaisesti alueellaan pelastustoimen palvelutason ja rahoituksen tason riittävyyden arvioimiseksi vuosittain asiantuntija-arvion hyvinvointialueittain. Asiantuntija-arvioissa tarkastellaan ja arvioidaan pelastustoimen palvelutasoa tehtäväkohtaisesti, pelastustoimen palvelujen tarvetta, saatavuuden ja laadun toteutunutta ja arvioitua tulevaa kehitystä sekä investointien tarvetta ja vaikutuksia.

Asiantuntija-arviot toimitetaan sisäministeriölle ja julkaistaan julkisessa tietoverkossa. Asiantuntija-arvioilla on merkittävä asema sisäministeriön, valtiovarainministeriön ja hyvinvointialueiden vuosittaisissa neuvotteluissa.

Vastuu pelastustoimen järjestämisestä on vuoden 2023 alusta alkaen 21 hyvinvointialueella ja Helsingin kaupungilla. Vuonna 2025 laadituissa arvioissa tarkastellaan pelastustoimen palveluja ja niiden tasoa sisällöllä, joka on määritelty sisäministeriön asetuksessa hyvinvointialueen seuranta- ja arviointivelvollisuudesta sekä aluehallintoviraston asiantuntija-arviosta (21.12.2022/1213).

Arvioinnin pääasiallinen tietolähde on hyvinvointialueiden vuosittaiset selvitykset. Arvioinnissa käytetään lisäksi muuta valvontatyössä esille tullutta tietoa, kuten kanteluratkaisuja ja korjausmääräyksiä. Lisäksi arvioinnissa hyödynnetään hyvinvointialueen omavalvonnan tuottamaa tietoa, keskeisiä toimintaa määrittäviä dokumentteja, kuten palvelutasopäätöksiä, sekä PRONTO-tilastoja (pelastustoimen resurssi- ja onnettomuustilastot).

Asiantuntija-arviot tarjoavat jäsenneltyä tietoa keskeisistä pelastustoimen palvelujen järjestämisen osa-alueista alueellisille ja kansallisille päättäjille, viranhaltijoille ja asiantuntijoille. Arviot tukevat myös hyvinvointialueiden toiminnan suunnittelua.

Kiitämme Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen yhteyshenkilöitä ja asiantuntijoita hyvästä yhteistyöstä ja panostuksesta arviointikokonaisuudessa.

1 Onnettomuuksien ehkäisyn palvelut

Onnettomuuksien ehkäisyn palveluja ovat pelastustoimelle kuuluva

- ohjaus, neuvonta ja turvallisuusviestintä
- palontutkinta
- yhteistyö onnettomuuksien ehkäisemiseksi
- onnettomuuskehityksen seuranta
- hyvinvointialueiden yhteistoiminnassa hoitamien onnettomuuksien ehkäisyyn ja valvontaan kuuluvien tehtävien asianmukaisuuden valvonta
- valvontatehtävät
- valmiustarkastukset.

Tässä luvussa arvioidaan onnettomuuksien ehkäisyn palvelujen tarvetta, saatavuutta ja kehittämistarvetta.

1.1 Ohjaus, neuvonta ja turvallisuusviestintä

Pelastustoimelle kuuluvaa ohjausta ovat muun muassa

- rakentamisen, pelastussuunnitelmien laatimisen ja poistumisturvallisselvitysten laatimisen ohjaus ja viranomaisen suorittama arviointimenettely
- omatoimisen varautumisen tukeminen
- pelastustoimen laitteiden ja laitteistojen kunnossapidon ohjaaminen.

Pelastustoimelle kuuluvaa neuvontaa ovat muun muassa neuvontapuhelin- ja neuvontasähköpostipalvelut. Turvallisuusviestintää ovat muun muassa yleisötapahtumat, turvallisuuskoulutus, sosiaalisen median viestintä ja mediaviestintä.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan ohjauksen ja neuvonnan osalta pelastuslaitoksella ei ole asetettu määrällisiä tavoitteita. Turvallisuusviestinnälle asetetut tavoitteet saavutettiin, vaikka kaikkia aiemmin toteutettuja turvallisuusviestinnän toimenpiteitä ei säästösyistä voitu toteuttaa. Erityisesti turvallisuusviestintään liittyviin tapahtumiin osallistumista vähennettiin henkilöstömenojen säästämiseksi. Säästöistä huolimatta turvallisuusviestintää on edelleen saatavissa, mutta kohdennus oli aiempaa enemmän pelastusviranomaisen arvioimiin tarpeisiin ja kohteisiin. Selvityksen mukaan ohjaukseen ja neuvontaan käytettävää henkilöstöä oli lomautettuna vuoden 2024 aikana, mikä näkyy mahdollisesti tulevaisuudessa heikkenevänä turvallisuutena sekä lisääntyvinä onnettomuuksina.

Vertailussa muihin hyvinvointialueisiin pelastuslaitos arvioi suoriutuneensa keskimäärin hyvin.

Muu tieto

Palvelutasopäätöksen¹ mukaan pelastuslaitos huolehtii pelastustoimelle kuuluvasta ohjauksesta, neuvonnasta ja turvallisuusviestinnästä, joista ohjausta ja neuvontaa annetaan valvonnan yhteydessä sekä erikseen pyydettyäessä. Ohjauksen ja neuvonnan resursseina toimivat pelastuslaitoksen päätoiminen henkilöstö toimenkuvat ja osaaminen huomioiden. Turvallisuusviestinnän toteuttamiseksi ylläpidetään turvallisuusviestintäsuunnitelmaa, jonka perusteella turvallisuusviestintää kohdennetaan siinä määritellyille kohderyhmille. Turvallisuusviestinnässä resursseina toimivat päätoimisen henkilöstön lisäksi sopimuspalokunnat. Turvallisuusviestinnässä tavoitellaan saavutettavaksi vuosittain henkilömäärää, joka vastaa 10 prosenttia alueen väestömäärästä. Perinteisen turvallisuusviestinnän lisäksi hyödynnetään ja kehitetään sosiaalisen median kanavia ja verkkosivuja.

Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitos järjesti PRONTO-järjestelmästä saadun tilastotiedon perusteella vuonna 2024 yhteensä 291 turvallisuusviestintään liittyvää tilaisuutta, johon osallistui 21 391 henkilöä. Tilaisuuksien osallistujamäärä vastaa 11 % hyvinvointialueen asukasmäärästä. Turvallisuusviestintätilaisuudet jakautuivat valistuskampanjoihin (2), messuihin tai muihin yleisötilaisuuksiin (99), turvallisuusneuvontaan (39) sekä turvallisuuskoulutukseen (151). Turvallisuusviestintään osallistui valtakunnallisesti keskimäärin 13 % alueen väkiluvusta.

Taulukossa 1 on kuvattu eri turvallisuusviestintätilaisuuksiin osallistuneiden henkilöiden %-osuudet koko turvallisuusviestintätilaisuuksiin osallistuvasta henkilömäärästä sekä vertailu edelliseen vuoteen ja valtakunnallisiin keskiarvoihin.

Taulukko 1: Kooste turvallisuusviestinnästä Etelä-Pohjanmaan alueella vuonna 2024.²

Turvallisuusviestintä Etelä-Pohjanmaa		Edellinen vuosi	Valtakunnallinen keskiarvo 2024
Tilaisuuksien lukumäärä (*kpl/1000 asukasta)	291 kpl (*1,5)	458 kpl (*2,4)	393 kpl (*1,5)
Osallistujia väkiluvusta	11 % (21 391 hlöä)	17 % (33 328 hlöä)	13 %
Osallistujien osuudet toteutustavoittain			
Valistuskampanja	2 %	22 %	13 %
Messut tai muu yleisötilaisuus	64 %	59 %	56 %
Turvallisuusneuvonta	6 %	4 %	6 %
Turvallisuuskoulutus	28 %	15 %	25 %

¹ Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen pelastustoimen palvelutasopäätös vuosille 2024–2027.

² Pelastustoimen toimenpidetilasto PRONTO, tiedot haettu 6.2.2025.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Ohjauksen ja neuvonnan sekä turvallisuusviestinnän palvelujen tarve on tunnistettu palvelutasopäätöksessä ja hyvinvointialueen vuosittaisessa selvityksessä. Ohjauksen ja neuvonnan sekä turvallisuusviestinnän palveluiden saatavuudessa ei ole havaittu puutteita. Turvallisuusviestinnän toteuma on valtakunnallisesti vertaillen alle keskimääräisen tason.

Turvallisuusviestintätilaisuuksia on järjestetty oletettavasti säästöjen takia merkittävästi viime vuotta vähemmän, ja tilaisuuksien ja koulutusten osallistujamäärät ovat niin ikään jääneet merkittävästi viime vuodesta. Kehitystarpeena on jatkaa määrätietoisesti onnettomuuksien määrän vähentämistä sekä toimenpiteitä tulipalojen määrän puolittamiseksi 2030 mennessä.

1.2 Palontutkinta

Palontutkinnan tavoitteena on vastaavien onnettomuuksien ehkäisy ja vahinkojen rajoittaminen sekä pelastustoiminnan ja toimintavalmiuksien kehittäminen. Palontutkinnassa arvioidaan tulipalon syttymissyy ja selvitetään palon syttymiseen ja leviämiseen vaikuttaneet tekijät, palosta aiheutuneet vahingot ja pelastustoiminnan kulku. Palontutkinta on jaettu tyypillisesti tasoille 1–3³.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan kaikkien tulipalojen syyt tutkitaan vähintään tasolla 1. Vuonna 2024 palontutkintaan panostettiin erityisesti tasolla 2 ja usein palontutkinnan seurauksena kohteisiin kohdennettiin valvontaa sekä annettiin korjausmääräyksiä uusien tulipalojen välttämiseksi. Lisäksi palontutkinnassa olleiden palokuolematapausten osalta tunnistettiin, että sosiaali- ja terveydenhuollon sektorilla ei ollut riittävästi tietoa paloriskejä koskevasta ilmoitusvelvollisuudesta, mitä pelastuslaitos ryhtyi korjaamaan.

Vertailussa muihin hyvinvointialueisiin pelastuslaitos arvioi suoriutuneensa keskimäärin hyvin.

Muu tieto

Palvelutasopäätöksen mukaan pelastuslaitoksen palontutkintaa ohjataan säännöllisesti tarkasteltavalla palontutkintaohjeella. Palontutkinnan resursseina toimivat kaikki pelastusryhmän- ja joukkueenjohtajat sekä erikseen nimetyt palontutkintaryhmän jäsenet oman työn ohessa. Palontutkintaa suoritetaan pelastuslain edellyttämällä tavalla aina vähintään tasolla I. Eri tasot, niihin kuuluvat vastuut ja tutkintakynnykset on kuvattu palontutkintaohjeessa.

Etelä-Pohjanmaalla on PRONTO-järjestelmästä saadun tilaston mukaan ollut 18 vakavia henkilö tai omaisuusvahinkoja aiheuttavaa tulipaloa vuonna 2024. Pelastuslaitos on aloittanut 23 tason 2 palontutkintaa vuonna 2024. Vakavia henkilö- tai omaisuusvahinkoja aiheuttaneista paloista 6 %:ssa tutkinnan laajuus ei ole vastannut päätettyä palvelutasoa.

³ Pelastuslaitosten palontutkinnan käsikirja (2014), s. 11–12.

Tilaston mukaan vuonna 2024 tulipalojen määrä Etelä-Pohjanmaalla oli yhteensä 592. Tulipalon syttymissyytä ei voitu arvioida 38 tapauksessa (6 %) tason 1 palontutkinnassa. Etelä-Pohjanmaa on edellä mainituissa syttymissyytä ei voida arvioida -tutkinnoissa 6 %:n osuudella valtakunnallista keskitasoa (12 %) huomattavasti paremmalla puolella. Taulukossa 2 on esitetty tarkemmat tiedot palontutkinnasta Etelä-Pohjanmaan alueella vuodesta 2024.

Taulukko 2: Kooste palontutkinnasta Etelä-Pohjanmaan alueella vuonna 2024.⁴

Palontutkinta Etelä-Pohjanmaa		Koko maa
Tulipaloja alueella yhteensä lkm.	592 kpl	11 876 kpl
Syttymissyy on voitu arvioida vähintään tasolla I	94 %	88 %
Taso II kaikista tulipaloista (*lukumäärä)	4 % (*23)	3 % (*415)
Taso II syttymiskohdasta levinneistä rakennuspaloista	19 %	20 %
Taso II vakavia henkilövahinkoja aiheuttaneista tulipaloista	86 %	89 %
Taso II yli 200 000 omaisuusvahinkoja aiheuttaneista rakennuspaloista	100 %	68 %
Taso II vakavia henkilö -tai omaisuusvahinkoja aiheuttaneista	94 %	75 %
Edellisen vuoden vertailuarvo	60 %	67 %
Vakavia henkilö- tai omaisuusvahinkoja tapausten lkm.	18 kpl	269 kpl

PRONTO-järjestelmästä saadun tilaston mukaan vuonna 2024 tahallisesti tai tuottamuksellisesti aiheutetuista paloista poliisille ilmoitettiin 68 % kaikista tapauksista.

PRONTO-järjestelmästä saadun tilaston mukaan vuonna 2024 tahallisesti tai tuottamuksellisesti aiheutetuista paloista poliisille ilmoitettiin 68 %:ssa (117 kpl) kaikista tapauksista (171 kpl). Näistä ensin mainituista tahallisia paloja ilmoitettiin 85 %, tuottamuksellisia paloja 86 % ja paloja, joiden syttymissyytä ei voi arvioida, ilmoitettiin 8 %. Taulukossa 3 on esitetty tarkemmat tiedot tahallisten ja tuottamuksellisten tulipalojen ilmoittamisesta Etelä-Pohjanmaan alueella.

Taulukko 3: Kooste tahallisten ja tuottamuksellisten tulipalojen ilmoittamisesta poliisille Etelä-Pohjanmaan alueella vuonna 2024.⁵

Tahallisten ja tuottamuksellisten tulipalojen ilmoittaminen Etelä-Pohjanmaan alueella		Koko maa
Ilmoitettu lkm.	117 kpl	2509 kpl
Ei ilmoitettu lkm.	54 kpl	2334 kpl

⁴ Pelastustoimen toimenpidetilasto PRONTO, tiedot haettu 14.3.2025.

⁵ Pelastustoimen toimenpidetilasto PRONTO, tiedot haettu 5.2.2025.

Yhteensä lkm.	171 kpl	4843 kpl
Ilmoitus % (lakisääteinen velvollisuus 100 %)	68 %	52 %
Ilmoitus % edellisenä vuonna	64 %	54 %

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Palontutkinnan tarve on tunnistettu palvelutasopäätöksessä ja vuosittaisessa selvityksessä. Palontutkinnassa Etelä-Pohjanmaa on valtakunnallisesti keskimääräistä paremmalla tasolla, kun tarkastellaan kaikkia vähintään tasolla 1 arvioituja paloja. Edellä mainittujen palojen osalta tulee seurata ”syttymissyitä ei voida arvioida” -kirjauksien määrän kehitystä. Tason 2 palontutkinnan saatavuudessa on tilastojen perusteella havaittavissa, että vakavia henkilö- tai omaisuusvahinkoja aiheuttaneista paloista tutkinnan laajuus vastasi päätettyä palvelutasoa lähes kaikissa tapauksissa. Palontutkinnan kehitys on vuonna 2024 ollut hyvää. Kehitystarpeena on jatkaa palontutkinnan kehittämistä siten, että palontutkinnalle asetetut tavoitteet saavutetaan täysimääräisesti.

1.3 Yhteistyö onnettomuuksien ehkäisemiseksi

Pelastuslaitoksen tulee onnettomuuksien ehkäisemiseksi ja turvallisuuden ylläpitämiseksi toimia yhteistyössä muiden viranomaisten ja alueen yhteisöjen ja asukkaiden kanssa ja osallistua paikalliseen ja alueelliseen turvallisuussuunnittelutyöhön.

Muita viranomaisia ovat esim. rakennusvalvontaviranomaiset, kaavoitusviranomaiset, ympäristöterveydenhuollon viranomaiset, poliisi ja sosiaali- ja terveysviranomaiset. Yhteistyötahona ovat lisäksi nuohoojat.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan yhteistyötä onnettomuuksien ehkäisemiseksi tehdään monen eri tahon kanssa ilmenevien tarpeiden mukaan. Paloriski-ilmoitusten osalta yhteistyö on tiivistynyt sote-toimijoiden kanssa. Lisäksi yleisötilaisuuksien turvallisuuden varmistamiseksi tehdään säännöllistä yhteistyötä poliisin kanssa. Pelastuslaitos on saavuttanut vuonna 2024 kaikki asetetut tavoitteet onnettomuuksien ehkäisemiseen liittyvän yhteistyön osalta.

Vertailussa muihin hyvinvointialueisiin pelastuslaitos arvioi suoriutuneensa keskimäärin hyvin.

Muu tieto

Palvelutasopäätöksen mukaan pelastuslaitos osallistuu Etelä-Pohjanmaan turvallisuusfoorumin, pelastuslaitosten kumppanuusverkoston sekä tarvittaessa ja mahdollisuuksien mukaan myös muuhun alueelliseen ja paikalliseen turvallisuustyöhön. Viranomaisohjauksen ja yhteistyön toteuttamisen ja kehittämisen resurssina toimivat päällystöviranhaltijat toimenkuviansa mukaan.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Onnettomuuksien ehkäisemiseksi tehtävä yhteistyö on tunnistettu palvelutasopäätöksessä ja vuosittaisessa selvityksessä. Palvelun saatavuudessa

ei ole havaittu puutteita alueella. Pelastuslaitoksen yhteistyö muun muassa eri viranomaisten kanssa on annetun vuosittaisen selvityksen mukaan laajaa. Kehitystarpeena on huomioida viranomaisten lisäksi laajasti myös muut toimijat ja sidosryhmät, kuten esimerkiksi alueen yhteisöt ja asukkaat.

1.4 Onnettomuuskehityksen seuranta

Onnettomuuskehityksen seurantaan kuuluu onnettomuusuhkien ja onnettomuuksien määrän ja syiden kehityksen seuranta. Seurantaan kuuluu myös omien ja yhteistyössä toteutettavien toimenpiteiden käynnistäminen.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan toimintaympäristössä ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia. Muun muassa vallitsevat sääolosuhteet vaikuttavat merkittävästi palveluiden kysyntään. Selvityksen mukaan onnettomuuskehityksen seurannan osalta pelastuslaitos on saavuttanut asetetut tavoitteet vuonna 2024. Onnettomuuskehityksen seurannassa on tarkasteltu esimerkiksi liikenneonnettomuuksien määrän kehitystä pidemmällä aikavälillä sekä vallitsevien sääolosuhteiden vaikutusta eri tulipalojen määriin ja tyyppeihin.

Vertailussa muihin hyvinvointialueisiin pelastuslaitos arvioi suoriutuneensa keskimäärin hyvin.

Muu tieto

Palvelutasopäätöksen mukaan onnettomuusuhkien ja onnettomuusmäärien sekä syiden kehitystä seurataan säännönmukaisesti osana pelastuslaitoksen omavalvontaa ja vuoronvaihtoja. Onnettomuuskehityksestä tehtyjen havaintojen perusteella pelastuslaitos ryhtyy tarvittaviin toimenpiteisiin onnettomuuksien ehkäisemiseksi ja niihin varautumiseksi. Tarvittaessa pelastuslaitos tekee esityksiä muille viranomaisille ja tahoille.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Onnettomuuskehityksen seurannan tarve on tunnistettu palvelutasopäätöksessä ja vuosittaisessa selvityksessä. Onnettomuuskehityksen seurannan saatavuudessa ei ole havaittu puutteita eikä erityisiä kehitystarpeita.

1.5 Hyvinvointialueiden yhteistoiminnassa hoitamien onnettomuuksien ehkäisyyn ja valvontaan kuuluvien tehtävien asianmukaisuuden valvonta

Hyvinvointialue voi tuottaa järjestämisvastuulleen kuuluvat palvelut itse tai yhteistoiminnassa muiden hyvinvointialueiden kanssa. Hyvinvointialue voi myös hankkia ne sopimukseen perustuen muilta palvelujen tuottajilta. Vaikka hyvinvointialue hankkii palveluja muulta palvelujen tuottajalta, sillä säilyy vastuu palvelujen järjestämisestä ja niiden asianmukaisen tuottamisen valvonnasta.

Muu tieto

Palvelutasopäätöksen mukaan palvelutasopäätöskauden aikana ei järjestetä onnettomuuksien ehkäisyyn ja valvontaan liittyviä palveluja yhteistoiminnassa muiden hyvinvointialueiden kanssa.

1.6 Valvontatehtävät

Pelastuslaitoksen on valvottava, että pelastuslain mukaisia yleisiä velvollisuuksia noudatetaan ja että toiminnanharjoittajat ja rakennusten omistajat ja haltijat noudattavat lain mukaisia velvoitteitaan.

1.6.1 Pelastuslain mukaiset valvontatehtävät

Pelastuslaitos valvoo pelastuslain 2 ja 3 luvun säännösten noudattamista. Valvonnan suorittamiseksi pelastuslaitoksen on tehtävä palotarkastuksia ja muita valvontatehtävän edellyttämiä toimenpiteitä.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan toimintaympäristössä ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia, joskin yhteiskunnan sähköistyminen ja uusien energiatuotannon sekä varastoinnin ratkaisut ovat lisääntyneet, mikä aiheuttaa valvontahenkilöstön osaamiselle enenevissä määrin uusia vaatimuksia. Valvontatehtävien osalta sille asetetut vaatimukset saavutettiin määrällisesti vuonna 2024. Laadun osalta valvontatehtävien arvioidaan parantuneen. Pelastuslaitos kykenee tällä hetkellä suoriutumaan valvontatehtävistä, mutta laadun kehittämiseen ei ole osoittaa enempää resursseja. Valvontatehtäviin liittyvää koulutusta järjestetään vuosittain neljästä kuuteen kertaan.

Vertailussa muihin hyvinvointialueisiin pelastuslaitos arvioi suoriutuneensa keskimäärin hyvin.

Muu tieto

Palvelutasopäätöksen mukaan pelastuslaitos ylläpitää vuosittain tarkasteltavaa valvontasuunnitelmaa, jossa määriteltyjen tehtävien resurssina toimii pelastuslaitoksen koko päätoiminen henkilöstö valvontasuunnitelmassa esitetyn ja toimenkuvien mukaisesti. Valvontatehtävät A1-A6 kohteissa on suoritettava vuosittain 90 prosenttisesti valvontasuunnitelmassa asetetusta määrästä. Lisäksi paloturvallisuuden itsearviointien kohdalla valvontatehtävien määrälliset tavoitteet ovat 85 prosenttia valvontasuunnitelmassa asetetuista tavoitteista. Paloturvallisuuden itsearviointia suoritetaan asuinrakennuksissa ja paloturvallisuuden näkökulmasta niihin rinnastettavissa kohteissa valvontavälillä 120 kuukautta. Edellä mainittujen ulkopuolelle jäävien kohteiden sekä vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden lupakäsittely, tarkastus- ja valvontatoimet ovat huomioitu valvontasuunnitelmassa ja ne tarkastetaan valvontasuunnitelman mukaan.

PRONTO-järjestelmästä saadun tilaston⁶ mukaan pelastuslaitos on suorittanut vuonna 2024 valvontatehtäviä yhteensä 1301 kappaletta A1-A6-kohteissa, mikä vastaa 100 % valvontasuunnitelman mukaisesta tavoitteesta.

Valvontasuunnitelmassa suunnitelluista määristä ympärivuorokautisessa käytössä olevista kohteista (A1) tarkastettiin 103 %, opetusrakennuksista ja päiväkodeista (A2) 96 %, kokoontumis- ja liiketiloista (A3) 103 %, teollisuus- ja

⁶ Pelastustoimen toimenpidetilasto PRONTO, tiedot haettu 13.3.2025.

varastorakennuksista (A4) 100 %, maatalousrakennuksista (A5) 96 % ja muista rakennuksista ja kohteista (A6) 99 %.

Asuin- ja vapaa-ajanrakennusten tarkastukset on suoritettu paloturvallisuuden itsearviointina. Paloturvallisuuden itsearviointilomakkeita lähetettiin 8163 kappaletta, joista pelastuslaitokselle palautui 7611 (93 %). Paloturvallisuuden itsearviointikohteisiin suoritettiin tarkastuskäyntejä 72 kappaletta vuonna 2024.

Taulukossa 5 on esitetty valvontaa koskevat tarkemmat tiedot.

Taulukko 4: Kooste palotarkastuksista Etelä-Pohjanmaan alueella vuonna 2024.⁷

Palotarkastukset 2024		Edellinen vuosi
Valvottavia A1-A6 kohteita alueella yhteensä	5789 kpl	-
Suunnitellut määräaikaiset A1-A6 kohteiden tarkastukset (*suunniteltu määrä edellisvuodesta %)	1301 kpl (*+11 %)	1176 kpl
Keskimääräinen suunniteltu tarkastusväli A1-A6 kohteissa	4,4 vuotta	5,0 vuotta
Toteutuneet määräaikaiset A1-A6 tarkastukset suhteessa suunniteltuihin (*lukumäärä)	100 % (*1296 kpl)	98 % (*1158 kpl)
A1 Ympäriverokautisessa käytössä olevat kohteet (*lukumäärä)	103 % (*197 kpl)	96 % (*171 kpl)
A2 Opetusrakennukset ja päiväkodit (*lukumäärä)	96 % (*141 kpl)	105 % (*132 kpl)
A3 Kokoon-tumis- ja liiketilat (*lukumäärä)	103 % (*226 kpl)	99 % (*201 kpl)
A4 Teollisuus- ja varastorakennukset (*lukumäärä)	100 % (*317 kpl)	97 % (*282 kpl)
A5 Maatalousrakennukset (*lukumäärä)	96 % (*218 kpl)	91 % (*185 kpl)
A6 Muut rakennukset ja kohteet (*lukumäärä)	99 % (*197 kpl)	107 % (*187 kpl)
Toteutuneet määräaikaiset A1-A6 tarkastukset suhteessa vuosien 2021–2023 keskiarvoon	-7 %	-
Palotarkastuksia yhteensä / 1000 asukasta (*valtakunnallinen keskiarvo)	11 kpl (*7 kpl)	7 kpl (*7 kpl)
Asuin- ja vapaa-ajan asuinrakennusten palotarkastukset yhteensä	72 kpl	0 kpl
Asuin- ja vapaa-ajan asuinrakennusten palotarkastukset yhteensä / 10 000 asukasta (*valtakunnallinen keskiarvo)	4 kpl (*10)	0 kpl (*14)

Aluehallintoviraston vuonna 2024 suorittamassa valvontatehtäviä koskevassa teemavalvonnassa⁸ ilmeni, että Etelä-Pohjanmaan valvontatehtävän osalta kunnossa olivat riskiarvio ja palvelutasopäätös, valvontasuunnitelman toteutumisen arviointi sekä valvontasuunnitelman ja palvelumaksujen

⁷ Pelastustoimen toimenpidetilasto PRONTO. Tiedot haettu 13.3.2025.

⁸ Johtopäätökset pelastuslaitoksien valvontatehtävästä. Aluehallintovirastojen julkaisu 290/2025.

voimassaolo ja saatavuus. Sen sijaan muu asiakirjaohjaus, onnettomuuskehityksen seurannan huomioiminen, valvontatoimenpiteiden, -suoritteiden ja resurssien määrittely sekä valvontatyö häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa vaativat kehittämistä.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Valvontatehtäviä koskeva palvelun tarve on tunnistettu palvelutasopäätöksessä ja valvontasuunnitelmassa. Valvontatehtävien saatavuudessa ei ole havaittu puutteita eikä erityisiä kehitystarpeita. Vuonna 2024 valvontasuunnitelmassa asetetut tavoitteet täyttyivät lähes täysimääräisesti.

1.6.2 Kemikaalilainsäädännön mukaiset valvontatehtävät

Pelastusviranomaisen valvoo kemikaalien vähäistä teollista käsittelyä ja varastointia. Toiminnanharjoittajan on tehtävä ilmoitus vaarallisen kemikaalin vähäisestä teollisesta käsittelystä ja varastoinnista pelastusviranomaiselle.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan kemikaalivalvontaa koskevat määrälliset tavoitteet saavutettiin vuonna 2024 ja lisäksi laadun ja vaikuttavuuden arvioitiin olevan aiempaa parempi lisääntyneen koulutuksen myötä. Vuonna 2024 olleet lomautukset eivät vaikuttaneet pelastuslaitoksen arvion mukaan kemikaalivalvontaa merkittävästi.

Vertailussa muihin hyvinvointialueisiin pelastuslaitos arvioi suoriutuneensa keskimäärin hyvin.

Muu tieto

Palvelutasopäätöksen mukaan vaarallisten kemikaalien lupakäsittely sekä tarkastus- ja valvontatoimet suoritetaan lainsäädännön vaatimusten mukaisesti ja on huomioitu pelastuslaitoksen valvontasuunnitelmassa.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Kemikaalilainsäädännön mukaisia valvontatehtäviä koskeva palvelun tarve on tunnistettu palvelutasopäätöksessä ja valvontasuunnitelmassa. Valvontatehtävien saatavuudessa ei ole havaittu puutteita eikä erityisiä kehitystarpeita.

1.6.3 Valmiustarkastukset

Pelastusviranomaiset voivat tehdä tarkastuksia, joilla valvotaan pelastuslain mukaisia järjestelyjä suuronnettomuuksiin ja poikkeusoloihin varautumiseksi.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan vuonna 2024 ei ole tehty erillisiä valmiustarkastuksia

Muu tieto

Palvelutasopäätöksen mukaan erillisiä valmiustarkastuksia varautumisjärjestelyiden valvomiseksi tehdään vain erityisestä syystä, joka voidaan tunnistaa esimerkiksi osana onnettomuusuhkien seurantaa.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Valmiustarkastuksia koskevaa palvelun tarvetta ei ole tunnistettu palvelutasopäätöksessä tai vuosittaisessa selvityksessä. Valmiustarkastusten saatavuutta ei pystytä arvioimaan, koska niitä on suoritettu mahdollisesti osana muuta määräaikaishallintaa.

Aluehallintoviraston arvio onnettomuuksien ehkäisyn palveluihin kuuluvien pelastustoimen tehtävien tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta:

Onnettomuuksien ehkäisyn palveluiden tarve on pääsääntöisesti tunnistettu palvelutasopäätöksessä ja vuosittaisessa selvityksessä.

Onnettomuuksien ehkäisyn palveluiden saatavuudessa ei ole havaittu puutteita. Esimerkiksi palontutkinnan kehitys on vuonna 2024 ollut hyvää ja valvontatehtävien osalta valvontamäärät vastaavat valvontasuunnitelmassa riskiperusteisesti asetettuja tavoitteita. Onnettomuuksien ehkäisyn palveluiden kehitystarpeet on hyvin tunnistettu pelastuslaitoksella.

Vertailua muihin hyvinvointialueisiin on tehty joiltain osin, mutta ei systemaattisesti tai kovin syvällisesti.

2 Pelastustoiminnan palvelut

Pelastustoiminnalla tarkoitetaan kiireellisiä tehtäviä, joiden tarkoituksena on

- pelastaa ja suojata ihmisiä, omaisuutta ja ympäristöä onnettomuuden uhatessa tai sattuessaa
- rajoittaa onnettomuudesta aiheutuvia vahinkoja ja lieventää onnettomuuden seurauksia.

Pelastustoiminnassa tarvittavat toimenpiteet tulee voida suorittaa viivytyksettä ja tehokkaasti.

2.1 Onnettomuuskohteen tavoittamisen suorituskyky

Pelastustoiminnan toimintavalmius tulee olla toimintaympäristön riskeihin nähden riittävä. Pelastustoiminnan toimintavalmius muodostuu pelastusmuodostelmien toimintavalmiusajasta ja niiden suorituskyvystä. Kiireellisissä pelastustehtävissä onnistumiseen vaikuttaa se, kuinka nopeasti onnettomuuspaikalle saadaan tehtävällä tarvittava suorituskykyinen pelastusmuodostelma.

Vaativuudet toimintavalmiudelle

Pelastustoiminnan toimintavalmiuden suunnitteluohjeessa⁹ Suomi on jaettu 1 x 1 kilometrin kokoisiksi ruuduiksi. Ruudut on luokiteltu neljään riskiluokkaan (I–IV) sen perusteella, kuinka todennäköisiä pelastustoimen kiireelliset tehtävät ovat ruudun alueella. Kullekin riskiluokalle on asetettu enimmäisaika, jossa ruudut tulee tavoittaa. Vähimmäistavoitteena on, että kiireellisissä pelastustehtävissä ensimmäinen yksikkö saavuttaa riskiruudulle asetetun toimintavalmiusaikatavoitteen vähintään 50 %:ssa tehtävistä.

Taulukko 5: Toimintavalmiuden tavoiteajat.

Riski-luokka	1. yksikön toimintavalmiusaika	Pelastustoiminnan toimintavalmiusaika	Pelastusjoukkueen toimintavalmiusaika
I	6 min	11 min	20 min
II	10 min	14 min	30 min
III	20 min	22 min	40 min
IV	ei vaatimusta	ei vaatimusta	ei vaatimusta

Uusi pelastustoimen toimintavalmiuden suunnitteluohje (SM 2025:2) tuli voimaan helmikuussa 2025. Tällä ei kuitenkaan ole vaikutusta vuoden 2024 toimintavalmiuden arviointeihin.

Riskialuekartta

⁹ Pelastustoimen toimintavalmiuden suunnitteluohje (SM 21/2012). Uusi Pelastustoimen toimintavalmiuden suunnitteluohje on tullut voimaan vuoden 2025 aikana. Arvioinnissa käytetään kuitenkin sitä ohjetta, joka oli arviointia koskevana vuonna voimassa.

Hyvinvointialueen pelastustoimen palvelutasopäätöksessä on määritelty, että pelastustoiminnan perusvalmiuden palvelut tuotetaan alla olevan riskialuekartan mukaisesti. Etelä-Pohjanmaan riskialuekartta on esitetty alla kuvassa 1. Kuvassa punainen ruutu on riskiluokan I ruutu, oranssi riskiluokan II ruutu ja keltainen riskiluokan III ruutu.

Kuva 1: Etelä-Pohjanmaan riskialuekartta vuonna 2024.

Vuonna 2024 riskiluokan I riskiruutuja oli Seinäjoella. Riskiluokan II ja III riskiruutuja on alueella kuntakeskuksissa ja suurimmissa taajamissa.

2.1.1 Ensimmäinen yksikkö

Ensimmäisen yksikön toimintavalmiusaika on aikaväli ensimmäisen pelastustoimen yksikön hälyttämisestä siihen, kun ensimmäinen pelastustoimen yksikkö on kohteessa. Ainoastaan kiireellisesti tapahtumapaikalle siirtyneet yksiköt huomioidaan.

Ensimmäisen yksikön toteutuneen toimintavalmiusajan mediaani alueella oli 7 minuuttia 20 sekuntia vuonna 2024. Edellisten kolmen vuoden aikojen mediaanien keskiarvo oli 7 minuuttia 10 sekuntia, joten ensimmäisen yksikön toimintavalmiusaika on heikentynyt hieman.

Taulukko 6: Pelastustoiminnan toimintavalmiusajat Etelä-Pohjanmaan alueella vuonna 2024.¹⁰

Toimintavalmiusajat Etelä-Pohjanmaan alueella vuonna 2024		2021–2023 keskiarvo	Koko maa 2024
1. yksikön TVA mediaani	7:20	7:10	7:30
Pelastustoiminnan TVA mediaani	11:58	11:45	11:22
Pelastusjoukkueen TVA mediaani	17:41	16:56	15:07

Vuonna 2024 koko alueella yhteensä toteutuneen toimintavalmiusajan lisäksi aluehallintovirasto on selvittänyt oman aineistonsa avulla ensimmäisen yksikön toimintavalmiusaikaa riskiruuduittain. Sellaisia niin sanottuja ongelmaruutuja, joissa toimintavalmiuden toteutuminen on jäänyt tavoitteesta neljänä edellisenä kalenterivuonna (2021–2024), oli Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueella kaksi ruutua. Näissä ruuduissa on huomattava puute toimintavalmiuden toteutumisessa.

Kun tarkastellaan vain niitä ruutuja, joissa tarkastelujaksolla on ollut vähintään neljä tehtävää jokaisena tarkasteluvuonna, toimintavalmiusaikojen toteutumisessa on huomattava puute kahdessa ruudussa. Ongelmaruudut on esitetty alla kuvassa 2.

Kuva 2: Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen ongelmaruudut.

¹⁰ Pelastustoimen toimenpidetilasto PRONTO. Tiedot haettu 5.2.2025.

Taulukko 7: Kooste ensimmäisen yksikön ongelmaruuduista.

Riskiluokka	Ongelmaruutuja (kpl)	Ongelmaruudut, joissa min. 4 teht.
I	2	2
II	-	-
III	-	-
Yhteensä	2	2

2.1.2 Pelastustoiminta

Pelastustoiminnan toimintavalmiusaika on aikaväli ensimmäisen pelastustoimen yksikön hälyttämisestä siihen, kun vähintään neljän hengen vahvuinen pelastusryhmä aloittaa tehokkaan pelastustoiminnan. Ainoastaan kiireellisesti tapahtumapaikalle siirtyneet yksiköt huomioidaan.

Pelastustoiminnan toteutuneen toimintavalmiusajan mediaani alueella oli 11 minuuttia 58 sekuntia vuonna 2024. Edellisten kolmen vuoden aikojen mediaanien keskiarvo oli 11 minuuttia 45 sekuntia, joten pelastustoiminnan toimintavalmiusaika on heikentynyt hieman.

2.1.3 Pelastusjoukkue

Pelastusjoukkue koostuu johtajasta ja vähintään kahdesta ja enintään viidestä pelastusryhmästä. Koska todellisen pelastusjoukkueen toimintavalmiusaikoja ei ole käytettävissä, laskennallisena pelastusjoukkueen toimintavalmiusaikana toimenpidetilasto PRONTO:ssa käytetään aikaväliä ensimmäisen pelastustoimen yksikön hälyttämisestä siihen, kun tapahtumapaikalle on saapunut vähintään yhdeksän pelastustoimen henkilöä. Ainoastaan kiireellisesti tapahtumapaikalle siirtyneet yksiköt huomioidaan.

Pelastusjoukkueen toteutuneen toimintavalmiusajan mediaani koko alueella oli 17 minuuttia 41 sekuntia vuonna 2024. Edellisten kolmen vuoden aikojen mediaanien keskiarvo oli 16 minuuttia 56 sekuntia, joten pelastusjoukkueen toimintavalmiusaika on heikentynyt.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan ensimmäisen yksikön toimintavalmiusajat toteutuivat suunnitellun mukaisesti. Kehittämistarpeena on saavuttaa nopeammin Seinäjoella sijaitsevat kaksi tai kolme riskiruutua riskialueilta I ja II. Merkittävimpänä toimenpiteenä tähän on sijoittaa yksikkö riskiruutujen läheisyyteen.

Pelastustoiminnan toimintavalmiuden osalta saatavuuden haasteena ovat olleet reuna-alueiden paloasemien henkilöstövaje, jonka vuoksi yksiköt toimivat pienillä vahvuuksilla ja pieniinkin hälytystehtäviin joudutaan täydentämään vastetta seuraavalla lähimmällä sammutusyksiköllä.

Pelastusjoukkueen toimintavalmiuden osalta haasteena on ollut niin ikään henkilöstövaje. Päivystävä palomestari on täydentänyt hälytettyä vastetta, jos

pelastusjoukkuetta ei ole onnistuttu kokoamaan kahden sammutusyksikön asemalta.

Vertailussa muihin hyvinvointialueisiin pelastuslaitos arvioi suoriutuneensa hyvin tai erinomaisesti sekä sijoittuneensa tilastollisesti keskiarvoon.

Muu tieto

Palvelutasopäätöksen mukaan toimintavalmiusaikatavoitteen mediaani kaikissa kiireellisissä tehtävissä riskiluokasta riippumatta on

- ensimmäisen yksikön osalta 7 minuuttia 41 sekuntia
- pelastustoiminnan osalta 12 minuuttia ja 43 sekuntia
- pelastusjoukkueen osalta 18 minuuttia ja 5 sekuntia.

Palvelutasopäätöksessä päätetyt mediaanit perustuvat aiempien vuosien riskialuekohtaisten mediaaniaikojen keskiarvoon lisättynä 5 %:n ylityksellä.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Pelastustoiminnan toimintavalmiusaikatavoitteet on tunnistettu palvelutasopäätöksessä ja vuosittaisessa selvityksessä. Ensimmäisen yksikön, pelastustoiminnan ovat hieman heikentyneet sekä pelastusjoukkueen toimintavalmiusaika on heikentynyt vuonna 2024. Ensimmäisen yksikön toimintavalmiusaikatavoitteissa on puutteita Seinäjoella sijaitsevista riskiluokan I ongelmaruuduissa. Kehitystarpeena on parantaa ensimmäisen yksikön toimintavalmiutta Seinäjoen ongelmaruuduissa.

2.2 Tulipalojen edellyttämä suorituskyky

Tulipaloihin liittyvällä suorituskyvyllä vastataan rakennuspaloihin, maastopaloihin ja muihin tulipaloihin.

Rakennuspalot voivat edellyttää savusukellusvalmiutta. Savusukelluksella tarkoitetaan paineilmahengityslaitteiden ja asianmukaisten suojavarusteiden avulla tehtävää sammutus- ja pelastustyötä, joka edellyttää tunkeutumista palavaan, savuiseen ja rajattuun sisätilaan tai työskentelyä palavan rakennuksen katolla.

Savusukellus edellyttää pelastajilta tehtävän vaatimaa koulutusta, säännöllistä vuosittaista osaamisen ylläpitävää harjoittelua sekä riittävää fyysistä kuntoa ja riittävää terveydentilaa. Palavan ja rajatun sisätilan sammuttamiseen käytetään myös muita menetelmiä kuin savusukeltamista.

2.2.1 Rakennuspalojen edellyttämä suorituskyky

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan sopimushenkilöstön saatavuus virka-aikaan tapahtuviin tehtäviin on heikentynyt edelleen. Tämän vuoksi kaikille paloasemille on hankittu erilaisia täydentäviä ja vaihtoehtoisia sammutusvälineistöä, joilla tulipaloja sammutus voidaan aloittaa ja paloja pystytään tarvittaessa rajoittamaan ja sammuttamaan myös ulkopuolelta. Pelastuslaitoksella on savusukelluskelpoisia henkilöitä päätoimisista yhteensä 60 henkilöä ja sivutoimisia ja sopimuspalokuntaan kuuluvia 110 henkilöä.

Kehittämistarpeena on parantaa suorituskkyä suurten rakennusten ja teollisuuspalojen osalta.

Vertailussa muihin hyvinvointialueisiin pelastuslaitos arvioi asemoituvansa tilastollisesti keskivaiheen paremmalle puolelle.

Muu tieto

Palvelutasopäätöksen mukaan pelastuslaitoksen kaikilla paloasemilla pidetään savusukellukseen tarvittavaa kalustoa ja varusteita siten, että henkeä pelastavan savusukelluksen aloittaminen on mahdollista. Savusukelluskky kootaan tarvittaessa usealta paloasemalta. Jos savusukelluskkyä ei saada muodostettua ensimmäisen pelastusryhmän toimesta, aloitetaan pelastustoiminta vaihtoehtoisilla sammutusmenetelmillä. Kaikkien paloasemien osalta ylläpidetään tasoa, jossa paineilmalaitetta voidaan käyttää alkusammutustiedusteluun ja sammuttamiseen palavan tilan ulkopuolelta. Aktiivisella rekrytoinnilla pyritään varmistamaan paloasemille riittävästi savusukelluskelpoista henkilöresurssia.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Tulipalojen edellyttämä suorituskky on huomioitu palvelutasopäätöksessä ja vuosittaisessa selvityksessä. Palvelua koskevassa saatavuudessa ei ole havaittu merkittäviä puutteita. Sivutoimisen ja sopimuspalokuntien henkilöstön saatavuus päiväsaikaan on kuitenkin heikentynyt, mikä voi osaltaan heikentää suorituskkyä alueella. Kehitystarpeena on parantaa tulipaloja koskevaa suorituskkyä kaikkina vuorokauden aikoina ja pyrkiä pitämään se vähintään nykyisellä tasolla.

2.2.2 Maastopalojen edellyttämä suorituskky

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan maastopaloihin liittyvä kalustollinen ja henkilöstöllinen suorituskky on hyvä. Turvetuotannon alas ajaminen on näkynyt maastopalojen vähentymisenä. Vuoden 2024 aikana maastopalojen sammutuskalustoon lisättiin sadettajia johtuen sopimushenkilöstön saatavuuteen liittyvästä haasteista. Sadettajilla kyetään tehokkaasti rajaamaan maastopaloja vähilläkin henkilöresursseilla.

Vertailussa muihin hyvinvointialueisiin pelastuslaitos arvioi asemoituvansa tilastollisesti keskivaiheen paremmalle puolelle.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Maastopalojen edellyttämä suorituskky on huomioitu palvelutasopäätöksessä ja vuosittaisessa selvityksessä. Palvelua koskevassa saatavuudessa ei ole havaittu merkittäviä puutteita. Sivutoimisen ja sopimuspalokuntien henkilöstön saatavuus päiväsaikaan on kuitenkin heikentynyt, mikä voi osaltaan heikentää suorituskkyä alueella. Kehitystarpeena on parantaa maastopaloja koskevaa suorituskkyä kaikkina vuorokauden aikoina ja pyrkiä pitämään se vähintään nykyisellä tasolla.

2.2.3 Liikennevälinepalojen edellyttämä suorituskky

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan ajoneuvojen käyttövoimassa tapahtuneet muutokset, kuten sähkö- sekä kaasujoneuvojen lisääntyminen, näkyy alueella. Kaasujoneuvojen jatkuva lisääntyminen aiheuttaa pelastuslaitokselle omat haasteensa, sillä polttoaine on ilmaa kevyempää, erityisen kylmää ja nesteytettyä, ja voi aiheuttaa räjähdysvaaran. Kaasujoneuvojen polttoainejärjestelmä voidaan kuitenkin tyhjentää turvallisesti siihen tarkoitetuilla laitteistolla sekä tuuletussarjalla.

Vertailua muihin hyvinvointialueisiin ei ole tehty, koska vertailutietoa ei ole saatavissa.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Liikennevälinepalojen edellyttämä suorituskky on huomioitu vuosittaisessa selvityksessä. Palvelua koskevassa saatavuudessa ei ole havaittu puutteita eikä erityisiä kehitystarpeita.

2.2.4 Muiden tulipalojen edellyttämä suorituskky

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan toimintaympäristössä ei ole tapahtunut muutoksia ja palveluiden saatavuus on toteutunut tavoitteiden mukaisesti.

Vertailua muihin hyvinvointialueisiin ei ole tehty, koska vertailutietoa ei ole saatavissa.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Muiden tulipalojen edellyttämä suorituskky on huomioitu vuosittaisessa selvityksessä. Palvelua koskevassa saatavuudessa ei ole havaittu merkittäviä puutteita eikä erityisiä kehitystarpeita.

2.2.5 Sammutusveden saamiseen liittyvä suorituskky

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan keskeisimmät sammutusveden saamiseen liittyvät muutokset ovat olleet muutamien sammutusautojen korvaaminen säiliösammutusautoilla, mikä on lisännyt sammutusveden määrää ajoneuvoissa. Sammutusveden saatavuus nykyisellään vastannut tarvetta ja ollut tavoitetasolla. Sammutusveden kuljettamisen tai pumppukaluston osalta ei ole tunnistettu kehitystarpeita.

Vertailussa muihin hyvinvointialueisiin pelastuslaitos arvioi asemoituvansa tilastollisesti keskivaiheille.

Muu tieto

Palvelutasopäätöksen mukaan pelastuslaitoksella on ajantasainen sammutusvesisuunnitelma, jota tarkastellaan palvelutasopäätöskausittain tai tarpeen mukaan. Sammutusveden saamisen lähtökohtana on, että jokaisella paloasemalla on käytössä sammutusauto ja säiliöauto tai sammutussäiliöauto sekä riittävä määrä sammutusveden siirtämiseen tarkoitettua letkukalustoa. Lisäksi pyrkimyksenä on, että jokaisella pelastusryhmällä on käytössään

luonnonvesilähteestä sammutusveden pumpppaamiseen soveltuva irtoruisku. Koko aluetta palvelevien isompien vesivirtaamien moottoriruiskut hankitaan ja sijoitetaan riskeihin perustuen.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Sammutusveden saamiseen liittyvä suorituskyyky on tunnistettu palvelutasopäätöksessä sekä vuosittaisessa selvityksessä. Sammutusveden saatavuudessa ei ole havaittu puutteita eikä erityisiä kehitystarpeita.

2.3 CBRNE-onnettomuuksien pelastustoiminnan suorituskyyky

CBRNE-onnettomuuksilla tarkoitetaan onnettomuuksia, joissa on osallisena kemiallisia aineita (C), biologisia taudinaiheuttajia (B), radioaktiivisia aineita (R), ydinenergiaa (N) tai räjähteitä (E).

Kemikaalionnettomuuksien torjuntaa tehdään tarvittaessa kemikaalisukelluksella, jolla tarkoitetaan välittömän vaaran alueella tehtäviä tiedustelu-, pelastus-, torjunta- tai muita vastaavia tehtäviä, jotka edellyttävät paineilmahengityslaitteen ja soveltuvan kemikaalisuojapuvun käyttöä. Kemikaalisukellus edellyttää pelastajilta tehtävän vaatimaa koulutusta, säännöllistä vuosittaista osaamisen ylläpitävää harjoittelua sekä riittävää fyysistä kuntoa ja riittävää terveydentilaa.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman selvityksen mukaan CBRNE-onnettomuuksien pelastustoiminnan suorituskyyky toteutui tavoitteiden mukaisesti. Kehittämistarpeena on tunnistettu ensitoimenpiteisiin liittyvä kalusto sekä kaluston ja resurssien yhteensovittaminen laajemmin yhteistyöalueen kanssa. Pelastuslaitoksella on kemikaalisukellukseen kelpoista henkilöitä päätoimisessa henkilöstössä yhteensä 30 henkilöä ja sivutoimisessa sekä sopimuspalokuntiin kuuluvassa henkilöstössä yhteensä 95 henkilöä. Kemikaalisukellukseen kykeneviä pelastusryhmiä alueella on kaikkiaan neljä.

Vertailussa muihin hyvinvointialueisiin pelastuslaitos arvioi asemoituvansa tilastollisesti keskivaiheille.

Muu tieto

Palvelutasopäätöksen mukaan vaarallisten aineiden onnettomuuksien varalle pelastuslaitos ylläpitää suorituskyykyä, jossa pelastusryhmällä on kyky tehdä välittömän vaaran alueella vaadittavat ensitoimenpiteet, joihin kuuluvat tiedustelu ja pelastustehtävä paineilmalaitetta ja sammutusasua käyttäen. Kemikaalintorjunnan erikoiskalusto hankitaan ja ylläpidetään keskitetysti palvelemaan koko aluetta ja kemikaalisukellukseen tarvittavat suojavarusteet ja henkilöresurssi muodostetaan usealta paloasemalta hälytysohjeen mukaisesti. Tarvittaessa CBRNE-onnettomuuksissa apua hälytetään naapuripelastuslaitoksilta.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

CBRNE-onnettomuuksien edellyttämä suorituskyyky on huomioitu palvelutasopäätöksessä sekä vuosittaisessa selvityksessä. Palvelua koskevassa saatavuudessa ei ole havaittu puutteita eikä erityisiä kehitystarpeita.

2.4 Vesipelastamisen suorituskyky

Vesipelastamista on venekaluston avulla tehtävä pelastustoiminta ja pintapelastus sekä vesisukellus. Pintapelastus tarkoittaa veden pinnalta tai välittömästi pinnan alta ilman vesisukelluslaitetta tehtävää ihmisen, eläimen tai omaisuuden pelastamista ja vahingon torjuntaa. Vesisukellus tarkoittaa vesisukelluslaitetta ja -varustusta edellyttävää ihmisen tai omaisuuden pelastamista ja ympäristövahingon torjuntaa.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan alueella on vesisukellusvalmius Seinäjoella, ja jota täydennetään vapaavuorohälytyksillä ja muilta asemilla olevilla sukeltajilla. Pintapelastusvalmius on alueellinen, mutta laskenut jokin verran. Pelastuslaitoksella on vesisukelluskelpoisia henkilöitä päätoimisesta henkilöstöstä yhteensä kahdeksan. Näistä yhtään ei ole välittömässä lähtövalmiudessa. Pintapelastuskelpoisia henkilöitä päätoimisesta henkilöstöstä on yhteensä 82 henkilöä ja sivutoimisesta sekä sopimuspalokuntiin kuuluvista 90 henkilöä.

Vertailussa muihin hyvinvointialueisiin pelastuslaitos arvioi asemoituvansa tilastollisesti keskivaiheen alapuolelle.

Muu tieto

Palvelutasopäätöksen mukaan pintapelastusvalmiutta ylläpidetään kaikilla pelastuslaitoksen paloasemilla siten, että pelastusryhmällä on valmius aloittaa kiireellinen pintapelastus. Koulutuksella ja rekrytoinnilla pyritään varmistamaan, että jokaisella paloasemalla on riittävästi pintapelastustoimintaan kelpoisia henkilöitä. Vesisukelluskykyä ylläpidetään kiireettömien virka-aputehtävien suorittamiseksi sekä silloin, kun työvuorossa on sen edellyttämää henkilöstöresurssia. Välitöntä vesisukellusvalmiutta ei ylläpidetä jatkuvasti. Paloasemilla, jotka ovat vesistöjen lähellä, on vesistöön kokoon ja riskeihin nähden riittävä vene- ja muuta vesipelastuskalustoa.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Vesipelastamisen edellyttämä suorituskyky on huomioitu palvelutasopäätöksessä ja vuosittaisessa selvityksessä. Palvelua koskevassa saatavuudessa ei ole havaittu puutteita eikä erityisiä kehitystarpeita.

2.5 Ympäristövahinkojen pelastustoiminnan suorituskyky

Ympäristövahinkojen pelastustoiminnalla tarkoitetaan öljy- ja kemikaalivahinkojen pelastustoimintaa.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan ympäristövahinkojen torjunnan suorituskyky sekä maalla että vedessä alueella on hyvä. Pelastuslaitoksella ei kuitenkaan ole kykyä jälkivahinkojen torjuntaan ja niiden toteuttamiseen.

Vertailussa muihin hyvinvointialueisiin pelastuslaitos arvioi asemoituvansa tilastollisesti keskivaiheille.

Muu tieto

Palvelutasopäätöksen mukaan pelastuslaitos ylläpitää ympäristövahinkojen torjuntavalmiutta tasolla A pelastuslaitoksen ympäristövahinkojen torjuntasuunnitelman mukaisesti sekä hankkii ja ylläpitää riskiperusteisesti tarvittavaa kalustoa. Ensimmäisellä kohteen tavoittavalla pelastusryhmällä on valmius pienten ympäristövahinkojen torjuntaan. Suurien onnettomuuksien edellyttämät henkilöstö- ja kalustoresurssit varmistetaan vastesuunnittelulla usealta paloasemalta. Pelastuslaitos tavoittelee ympäristövahingon torjunnassa tason B valmiutta.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Ympäristövahinkojen torjunnan suorituskyky on huomioitu palvelutasopäätöksessä sekä vuosittaisessa selvityksessä. Palvelua koskevassa saatavuudessa ei ole havaittu puutteita. Kehitystarpeena on pyrkiä saavuttamaan vaatimustaso B.

2.6 Korkealta tai alhaalta pelastamisen suorituskyky

Korkealta tai alhaalta pelastaminen sisältää ajoneuvokalustolla ja köysipelastamisella tehtävät korkealta tai alhaalta pelastamisen toimenpiteet ja työskentelyn alueella, jossa on putoamisvaara. Putoamisvaarallisella alueella työskentely voi olla henkisesti ja fyysisesti vaativaa työtä, jonka turvallinen suorittaminen asettaa tekijälle terveydentilaan, toimintakykyyn, koulutukseen ja harjoitteluun liittyviä erityisvaatimuksia.¹¹

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan alueella on alueellinen PVAT-ryhmä, jossa on mukana 29 henkilöä. Käytössä on kaksi PVAT tason 1 pelastusryhmää. Pelastuslaitoksen mukaan alueella on PVAT tason 1 päätoimisia henkilöitä 28 ja tason 2 henkilöitä 26. Lisäksi PVAT tason 1 sivutoimisia sekä sopimuspalokuntaan kuuluvia on 85 ja PVAT tason 2 henkilöitä 107. Nostolava-autojen osalta vuonna 2024 investoitiin nostolava-auton alustaan ja vuonna 2025 kilpailutetaan ajoneuvon päällysrakenne. Uuden nostolava-auton ulottuvuus on aiempaa parempi.

Vertailussa muihin hyvinvointialueisiin pelastuslaitos arvioi asemoituvansa tilastollisesti keskivaiheen yläpuolelle.

Muu tieto

Palvelutasopäätöksen mukaan pelastuslaitos noudattaa putoamisvaarallisella alueella työskentelyn ohjetta ja paloasemilla ylläpidetään vähintään perusosaamisen ja tason 1 mukaista valmiutta. Korkealta tapahtuvaa pelastamista varten pelastuslaitos ylläpitää erillistä köysipelastusryhmää. Korkealta pelastamisen suorituskykyä ylläpidetään niin ikään nostolava- ja puomitikasyksiköiden avulla, jotka hankitaan ja sijoitetaan tunnistettuihin riskeihin perustuen ja alueellinen valmius huomioiden.

¹¹ Putoamisvaarallisella alueella työskentely pelastustoimessa. Sisäministeriön julkaisuja 2021/6.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Korkealta pelastamisen suorituskyky on huomioitu vuosittaisessa selvityksessä. Palvelun saatavuudesta ei ole havaittu puutteita, ja pelastuslaitos on määritellyt suorituskyvyt voimassa olevan PVAT-ohjeen mukaisille tasoille.

2.7 Liikenneonnettomuuksien pelastustoiminnan suorituskyky

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan toimintaympäristössä on näkynyt teiden talvikunnossapidon heikentyminen sekä sähköistyvän autokannan lisääntyminen. Pelastuslaitoksen suorituskyky on kuitenkin arvioiden hyvä ja raskaan ajoneuvon pelastamisen suorituskykyä löytyy Seinäjoen lisäksi Jalasjärveltä ja Lapualta. Kehittämistarpeena on kaasua käyttövoimanaan käyttävien autojen pelastustoiminnan suorituskykyjen kehittäminen.

Vertailussa muihin hyvinvointialueisiin pelastuslaitos arvioi asemoituvansa tilastollisesti keskivaiheille.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Liikenneonnettomuuksien pelastustoiminnan suorituskyvyn tarve on huomioitu vuosittaisessa selvityksessä. Palvelua koskevassa saatavuudessa ei ole havaittu puutteita. Kehitystarpeet on niin tunnistettu vuosittaisessa selvityksessä.

2.8 Väestön varoittamisen suorituskyky

Pelastuslaitos huolehtii alueellaan väestön varoittamisesta vaara- ja onnettomuustilanteesta ja varoittamiseen tarvittavasta hälytysjärjestelmästä.

Kiinteiden väestöhälyttimien teoreettisella kuuluvuusalueella asuu 50 % maakunnan väestöstä. Kuuluvuuden tosiasiallista toteutumista ei ole kaikilta osin varmistettu.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan väestön varoittamisen suorituskyky edellyttää jatkuvaa kunnossapitoa sekä tarvetta uusien sireenityyppisiä hälyttimiä kaiuttimiksi, joka mahdollistaa myös puheen.

Vertailussa muihin hyvinvointialueisiin pelastuslaitos arvioi asemoituvansa tilastollisesti keskivaiheille.

Muu tieto

Palvelutasopäätöksen mukaan pelastuslaitos ylläpitää väestöhälytinsä järjestelmää erillisen suunnitelman mukaisesti. Riskialueilla I ja II ylläpidetään kiinteää väestöhälytinsä järjestelmää, joka kattaa noin 50 % alueen väestöstä. Muualla väestön hälyttäminen toteutetaan vaaratiedottamisella sekä tarvittaessa sammutusautojen kuulutusjärjestelmillä.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Väestön varoittamisen suorituskyvyn tarve on huomioitu palvelutasopäätöksessä ja vuosittaisessa selvityksessä. Palvelua koskevassa saatavuudessa ei ole havaittu puutteita eikä erityisiä kehitystarpeita.

2.9 Muiden paikallisten riskien edellyttämät suorituskyvyt

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan hulevesitulvien ja muiden tulvien torjunta on kehittynyt sattuneiden tilanteiden myötä hyvälle tasolle. Ilmastonmuutos voi lisätä sään ääri-ilmiöitä, minkä vuoksi suorituskyvyn kehittäminen on välttämätöntä. Suorituskykyä lisätään muun muassa hankkimalla kalustoa ja kouluttamalla henkilöstöä.

Vertailussa muihin hyvinvointialueisiin pelastuslaitos arvioi asemoituvansa tilastollisesti keskivaiheille.

Muu tieto

Palvelutasopäätöksen mukaan pelastuslaitos varautuu pelastustoimintaan toimintaympäristössä tunnistettujen uhkien ja riskien perusteella kaikissa turvallisuustilanteissa.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Muiden paikallisten riskien edellyttämät suorituskyvyn tarve on tunnistettu palvelutasopäätöksessä ja vuosittaisessa selvityksessä. Suorituskyvyissä ei ole havaittu puutteita eikä erityisiä kehitystarpeita.

2.10 Pelastustoiminnan henkilöstövoimavarat

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan sopimushenkilöstön osalta työssäkäyntialueen laajentuminen on aiheuttanut sen, ettei päivällä sattuneisiin onnettomuuksiin ole ollut lähtijöitä tietyillä reuna-alueilla. Tämä on paikattu hälyttämällä seuraavaksi lähin pelastusyksikkö. Kehittämistarpeena on tarvittaessa lisätä 0+2 vahvuisesti miehitettyjä paloasemia lähipalvelun turvaamiseksi.

Pelastuslaitoksella on päivittäiseen valmiuden ylläpitoon 10 päätoimista henkilöä alle viiden minuutin lähtövalmiudessa sekä arviolta 75 henkilöä alle tunnin ja 25 henkilöä alle vuorokauden lähtövalmiudessa. Sopimushenkilöstön osalta on päivittäiseen valmiuden ylläpitoon 60 henkilöä alle 10 minuutin lähtövalmiudessa sekä arviolta 620 henkilöä alle tunnin ja 50 henkilöä alle vuorokauden lähtövalmiudessa.

Selvityksen mukaan tuulivoiman lisääntyminen sekä autojen käyttövoimissa tapahtuneet muutokset edellyttävät osaamisen kehittämistä. Pelastustoiminnan henkilöstövoimavarojen osaamisen ylläpitoon ja kehittämiseen käytetään tarkoitukseen soveltuvaa tietojärjestelmää, josta ajantasainen tieto tilanteesta saadaan.

Edelleen selvityksen mukaan alueella on tunnistettu haasteita asetettuihin tavoitteisiin pääsemiseksi. Selvityksen mukaan pelastustoimintaa koskevien

ohjeiden vaatimusten kiristyminen on lisännyt testattavien henkilöiden määrää ja vaatimustasoa. Kehittämistarpeena on perustaa toimintakykykoordinaattorin toimi parantamaan ja kehittämään tilannetta. Päätoimisen henkilöstön osalta vaativiin tehtäviin toimintakykyvaatimukset täyttäviä henkilöitä on 85 ja sopimushenkilöstön osalta 155 henkilöä.

Vertailussa muihin hyvinvointialueisiin pelastuslaitos arvioi asemoituvansa tilastollisesti keskivaiheille tai keskivaiheen alapuolelle.

Muu tieto

Palvelutasopäätöksen mukaan pelastusmuodostelmien vaatima henkilöstöresurssi muodostetaan työvuorosta, päivävuorosta, muusta tehtävälle hälytetystä henkilöstöstä sekä tarvittaessa varallaoloryhmästä. Riskialueella I pelastustoiminta varmistetaan ympärivuorokauden välittömässä valmiudessa olevalla henkilöstöllä, riskialueella II hyödynnetään virka-aikaan toimivasta 1+1 mallista, joka sisältää pelastusryhmän johtajan ja joka täydentyy pelastusryhmäksi. Riskialueilla III ja IV pelastustoimintaan osallistuu yleistyöajassa oleva päätoiminen henkilöstö. Riskialueilla II, III ja IV virka-ajan ulkopuolella tapahtuviin tehtäviin tarvittava muodostelma kootaan vapaalla olevasta päätoimisesta, sivutoimisesta ja sopimuspalkokunnan henkilöstöstä usealta asemalta. Sopimushenkilöstöä käytetään lain mahdollistamalla tavalla pelastustoiminnan valmiuden tuottamiseen.

Palvelutasopäätöksen mukaan pelastustoimintaan osallistuvan henkilöstön osaamista ja kelpoisuutta ylläpitävää koulutusta toteutetaan pelastuslaitoksen koulutusohjeen mukaan kansallisten säännösten ja ohjeiden edellyttämällä tavalla. Henkilöstön fyysisen toimintakyvyn arviointia toteutetaan sisäministeriön ohjeiden mukaisesti ja pelastustoimintaan osallistuvan henkilöstön fyysisen toimintakyvyn vähimmäistasoksi on määriteltä, että henkilö on kelpoinen pelastustoimen muihin tehtäviin sekä osallistuu työterveyshuollon järjestämiin työterveystarkastuksiin. Fyysistä toimintakykyä seurataan seurantarekisterin avulla.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Henkilöstövoimavaroja koskeva tarve on tunnistettu palvelutasopäätöksessä ja vuosittaisessa selvityksessä. Pelastustoiminnan henkilöstön saatavuudessa, henkilöstön osaamisen ylläpidossa ja kehittämisessä tai henkilöstön fyysisessä toimintakyvyssä ei ole havaittu merkittäviä puutteita. Sivutoimisen ja sopimuspalkokuntien henkilöstön saatavuus päiväsaikaan on kuitenkin heikentynyt, mikä voi osaltaan heikentää suorituskykyä alueella. Henkilöstövoimavarat tulee pyrkiä pitämään vähintään nykyisellä tasolla.

2.11 Pelastustoiminnan kalustovoimavarat

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan kalustovoimavarat ovat suunnitelmien mukaiset. Pelastuslaitoksella on sammutus- ja säiliösammutusautoja kaikkiaan 49 kappaletta. Näiden keski-ikä on 15 vuotta. Lisäksi pelastuslaitoksella on 25 kappaletta säiliöautoja, joiden keski-ikä on 19 vuotta. Johtamisajoneuvoja on yksi kappale, jonka ikä on viisi vuotta.

Kalustovoimavarojen keskeisimmät kehittämistarpeet liittyvät säiliösammutusautoihin lisättäviin painevaahtojärjestelmiin (CAFS) sekä kelirikkoajan liikkumisen suorituskyvyn kehittämiseen (hydrokopteri).

Vertailussa muihin hyvinvointialueisiin pelastuslaitos arvioi asemoituvansa tilastollisesti keskivaiheille.

Muu tieto

Palvelutasopäätöksen mukaan paloasemille sijoitettavat ajoneuvot ja kalusto perustuvat palveluiden yhdenvertaiseen saatavuuteen, laatuun, onnettomuusuhkiin ja riskeihin sekä kustannusvaikuttavuuteen. Ajoneuvojen ja kaluston hankinnassa ja sijoittelussa on käytössä kierrätysuunnitelma ja ajoneuvo- ja pelastuskaluston ikärakenne pyritään pitämään vähintään nykyisellä tasolla. Pelastuslaitoksella on oman huolto-organisaation lisäksi korirakentamista huoltovarmuuden ja varautumisen sekä kustannustehokkuuden vuoksi.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Pelastustoiminnan kalustovoimavarojen tarve on tunnistettu palvelutasopäätöksessä ja vuosittaisessa selvityksessä. Kalustovoimavarojen saatavuudessa ei ole havaittu puutteita. Kehitystarpeena on ylläpitää kalustohankinnoilla riittävä suorituskyky huomioiden muun muassa paikallisiin riskeihin ja toimintaympäristön muutoksiin vastaaminen.

2.12 Paloasemat ja muut kiinteistöt

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan nykyinen paloasemaverkosto on välttämätön toimintavalmiusaika-vaatimusten täyttämiseksi. Seinäjoen kasvaminen voi tulevaisuudessa edellyttää uutta asemaa Joupin alueelle. Lisäksi Isokyrössä ja Teuvalla on sisäilmaongelmien takia tarvetta joko saneeraukselle tai uudisrakentamiselle. Myös toiminnallisia puutteita, kuten puhdas paloasema -konseptin puuttuminen, joudutaan korjaamaan joillakin asemilla.

Vertailussa muihin hyvinvointialueisiin pelastuslaitos arvioi asemoituvansa tilastollisesti keskivaiheen yläpuolelle.

Muu tieto

Palvelutasopäätöksen mukaan palveluverkon ylläpito ja suunnittelu perustuvat pelastustoimen toimintavalmiuden suunnitteluohjeen mukaiseen riskialuejakoon sekä toimintavalmiusaika-vaatimuksiin. Paloasemien ylläpidossa sekä uudisrakennus ja peruskorjaushankkeissa huomioidaan muun muassa puhdas paloasema -toimintamallia. Lisäksi tilaturvallisuudessa huomioidaan muun muassa julkisen hallinnon turvallisuusverkon käytöstä johtuvat tilaturvallisuusvaatimukset.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Paloasemien ja muiden kiinteistöjen tarve on tunnistettu palvelutasopäätöksessä ja vuosittaisessa selvityksessä. Nykyisessä paloasemaverkossa ei ole havaittu merkittäviä puutteita. Kehitystarpeena toteuttaa toiminnalliset korjausta vaativat

toimenpiteet paloasemilla ja tiloissa, jotta tilat ovat käyttäjilleen terveelliset ja turvalliset.

2.13 Pelastustoiminnan johtaminen

Pelastustoimintaa johtaa pelastusviranomainen, ja pelastustoimen muodostelmalla on aina johtaja. Yhteistoimintatilanteissa, joissa pelastustoimintaan osallistuu useampi viranomainen, pelastusviranomainen toimii yleisjohtajana. Pelastustoiminnan johtamisesta laaditaan tarvittavat suunnitelmat, joissa määritellään riskien ja uhkien edellyttämät johtamisjärjestelyt eri laajuisissa ja myös pitkäkestoisissa tilanteissa.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan pelastuslaitoksen johtamisjärjestelmä toimii suunnitellun mukaisesti ja kaikissa tehtävissä pelastustoimen muodostelmilla on nimetyt johtajat. Alueen johtamisjärjestelmä vastaa alueen riskeihin ja mahdollistaa pelastustoiminnan johtamisen myös suurissa ja laajoissa tehtävissä sekä poikkeusoloissa. Lisäksi järjestelmä on kustannustehokas.

Alueella on varallaolossa kolme päivystävää palomestaria, joista yksi toimii tarvittaessa päivystävänä päällikkönä. Lisäksi päiväpaloasemilla on ryhmänjohtajia varallaolossa ja toimivat tarvittaessa tilannepaikan johtajina.

Vertailussa muihin hyvinvointialueisiin pelastuslaitos arvioi, ettei monellakaan alueella ole vastaavaa johtamisjärjestelmää.

Muu tieto

Palvelutasopäätöksen mukaan pelastuslaitoksella on normaali- ja poikkeusoloihin johtamisjärjestelmä, joka kuvataan pelastuslaitoksen johtamisohjeessa. Johtamisjärjestelmää tarkastellaan riskiperusteisesti olosuhteiden, turvallisuustilanteen ja toimintaympäristön mukaan. Suuronnettomuusvalmius muodostetaan viivytyksettä ja viimeistään kahden tunnin kuluttua siitä, kun ensimmäinen yksikkö on vastaanottanut hälytyksen.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Pelastustoiminnan johtamista koskeva palvelun tarve on tunnistettu palvelutasopäätöksessä ja vuosittaisessa selvityksessä. Pelastustoiminnan johtamisjärjestelmässä ei ole havaittu merkittäviä puutteita. Kehitystarpeena on huomioida pelastustoiminnan johtamiselle ja johtamisjärjestelmälle lähitulevaisuudessa asetettavat vaatimukset sekä tehdä tarvittavat muutokset ohjeiden voimaan tultua.

2.14 Hyvinvointialueiden yhteistoiminnassa hoitamien pelastustoimintaan kuuluvien tehtävien asianmukaisuuden valvonta

Hyvinvointialue voi tuottaa järjestämisvastuulleen kuuluvat palvelut itse, yhteistoiminnassa muiden hyvinvointialueiden kanssa tai hankkia ne sopimukseen perustuen muilta palvelujen tuottajilta. Vaikka hyvinvointialue

hankkii palveluja muulta palvelujen tuottajalta, sillä säilyy järjestämisvastuu ja vastuu palvelujen asianmukaisen hoitamisen valvonnasta.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan alueella ei ole yhteistoimintasopimusta.

Muu tieto

Palvelutasopäätöksen mukaan palvelutasopäätöskaudella ei järjestetä pelastustoimintaan liittyviä palveluita yhteistoiminnassa muiden hyvinvointialueiden kanssa.

2.15 Pelastusviranomaisen antama virka-apu

Pelastusviranomainen voi antaa toimialaansa soveltuvaa virka-apua valtion, hyvinvointialueen tai kunnan viranomaisen ja laitoksen laissa säädetyn tehtävän suorittamiseksi.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan virka-avun osalta toimintaympäristössä ei ole tapahtunut suuria muutoksia. Virka-apua kyettiin antamaan kaikissa tilanteissa. Ensihoidon osalta pelastuslaitokselle tulee paljon kantoaputehtäviä ja pelastuslaitoksen arvion mukaan kantoapua käytetään väärin, koska ensihoidon pitää pystyä vastaamaan toimialansa tehtävistä itsenäisesti. Noin puolessa tapauksissa virka-avusta laskutetaan.

Vertailua muihin hyvinvointialueisiin ei ole tehty.

Muu tieto

Palvelutasopäätöksen mukaan pelastuslaitos antaa virka-apua pelastuslain mukaisesti. Virka-avusta aiheutuneet kustannukset laskutetaan virka-apua pyytäneeltä viranomaiselta aluevaltuuston hyväksymän palveluhinnaston mukaisesti.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Pelastusviranomaisen antaman virka-avun tarve on tunnistettu palvelutasopäätöksessä ja vuosittaisessa selvityksessä. Virka-avun saatavuudessa ei ole havaittu puutteita eikä erityisiä kehitystarpeita.

2.16 Kansainvälisen avun antamisen ja vastaanottamisen suorituskyky

Pelastustoimi osallistuu pelastustoimeen kuuluvan ulkomaille annettavan avun ja pelastustoimeen kuuluvan kansainvälisen avun vastaanottamisen edellyttämään valmiuden ylläpitoon.

2.16.1 Kansainvälisen avun antamisen suorituskyky

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan rauniopelastamisen suorituskykyä on kehitetty Venäjän hyökkäyssodan vuoksi. Pelastuslaitos

kehittää suorituskyykyään osaksi suurempaa valtakunnallista suorituskyykyä. Suunnitelma kansainvälisen avun antamiseen on osittain tehty.

Vertailussa muihin hyvinvointialueisiin pelastuslaitos arvioi asemoituvansa tilastollisesti kärkipäähän.

Muu tieto

Palvelutasopäätöksen mukaan kansainvälisen tilanteen takia annettava apu mahdollistetaan pelastuslaitoksen henkilöstön kouluttautumisella ja osallistumisella kansainvälisen pelastustoiminnan tehtäviin. Pelastuslaitos osallistuu tarvittaessa kansallisen suorituskyyvyn rakentamiseen yhdessä sovitun mukaisesti esimerkiksi kalustohankintojen osalta.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Kansainvälisen avun antamisen tarve on tunnistettu palvelutasopäätöksessä ja vuosittaisessa selvityksessä. Palvelun saatavuudessa ei ole havaittu puutteita eikä erityisiä kehitystarpeita.

2.16.2 Kansainvälisen avun vastaanottamisen suorituskyyky

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan pelastuslaitoksella ei ole ollut tarvetta avun vastaanottamiselle. Pelastuslaitoksen johtamisohje sisältää HNS-suunnitelman.

Vertailussa muihin hyvinvointialueisiin pelastuslaitos arvioi asemoituvansa tilastollisesti keskivaiheen alapuolelle.

Muu tieto

Palvelutasopäätöksen mukaan kansainvälisen avun vastaanottamiseen liittyvä toiminta kuvataan HNS-suunnitelmassa.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Kansainvälisen avun vastaanottamisen tarve on tunnistettu vuosittaisessa selvityksessä. Palvelun saatavuudessa ei ole havaittu puutteita eikä erityisiä kehitystarpeita.

Aluehallintoviraston arvio pelastustoiminnan palveluihin kuuluvien pelastustoimen tehtävien tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta:

Pelastustoiminnan palvelujen tarve on tunnistettu palvelutasopäätöksessä ja vuosittaisessa selvityksessä.

Ensimmäisen yksikön toimintavalmiusaikatavoitteissa on puutteita kahdessa Seinäjoella sijaitsevassa riskiluokan I ongelmaluokassa. Ensimmäisen yksikön, pelastustoiminnan toimintavalmiusajat ovat heikentyneet hieman ja pelastusjoukkueen toimintavalmiusaika on heikentynyt vuonna 2024.

Pelastustoimintaan liittyvien valmiuksien ja suorituskykyjen tarve on tunnistettu palvelutasopäätöksessä sekä vuosittaisessa selvityksessä. Pelastustoiminnan valmiuksissa ja suorituskyvyissä ei tällä hetkellä ole havaittu merkittäviä puutteita. Sivutoimisen ja sopimuspalokuntien henkilöstön saatavuus päiväsaikaan on kuitenkin heikentynyt, mikä voi osaltaan heikentää suorituskykyä alueella. Pelastustoiminnan valmiudet ja suorituskyky tulee pyrkiä pitämään vähintään nykyisellä tasolla.

3 Pelastustoiminnan suunnitelmat

Tämä luku käsittelee suunnitelmia, joita pelastuslaitoksen on tehtävä pelastuslain mukaan. Suunnitelmat ovat arvioinnin kohteena olevien pelastustoimen palvelujen tuottamista tukevia asiakirjoja. Aluehallintovirasto arvioi suunnitelmien laatimista ja toteutumista hyvinvointialueen antaman selvityksen perusteella.

Pelastuslaitoksen tulee pelastuslain mukaan laatia hyvinvointialueen onnettomuusuhkien edellyttämät pelastustoimintaa ja sen johtamista koskevat suunnitelmat. Pelastuslaitosten tulee laatia pelastustoiminnan yhteistyöalueen puitteissa tapahtuvaa johtamista ja pelastustoiminnassa tarvittavan avun antamista koskevat suunnitelmat yhteistoiminnassa keskenään ja pelastustoiminnan yhteistyön järjestämisestä vastaavien pelastuslaitosten johdolla.

3.1 Hälytysohje

Pelastuslaitoksen tulee laatia hälytysohje pelastustoiminnassa tarvittavien voimavarojen hälyttämisestä yhteistyössä pelastustoimintaan osallistuvien, virka-apua antavien viranomaisten ja Hätäkeskuslaitoksen kanssa. Hälytysohje on laadittava siten, että hätäkeskus voi hälyttää pelastustoimintaan lähimmät tarkoituksenmukaiset yksiköt riippumatta siitä, miltä hyvinvointialueelta ne ovat.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan pelastuslaitoksella on erillinen hälytysohje, joka on ajan tasalla. Hälytysohjeessa on huomioitu pelastuslaitosten keskinäisen avunannon suunnitelmat sekä muut yhteistoimintasuunnitelmat.

Muu tieto

Palvelutasopäätöksen mukaan pelastuslaitos ylläpitää hälytysohjetta, jonka perusteella hälytysvasteet syötetään hätäkeskustietojärjestelmään. Hälytysvasteissa on huomioitu, että tehtävälle hälytetään lähimmät ja tarkoituksenmukaisimmat yksiköt riippumatta hyvinvointialueesta.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Hälytysohjeen tarve on tunnistettu palvelutasopäätöksessä ja vuosittaisessa selvityksessä. Kehitystarpeena on tarkastella hälytysohjeen keskinäisen avunannon suunnitelmia sekä yhteistoimintasuunnitelmia, jotka selvityksen mukaan ovat molemmat ainoastaan joiltain osin kunnossa.

3.2 Pelastuslaitosten keskinäisen avunannon suunnitelmat

Pelastuslaitoksen tulee tarvittaessa antaa apua toiselle pelastuslaitokselle pelastustoiminnassa. Pelastuslaitoksen tulee myös laatia yhteistyössä pelastuslaitosten yhteistyösuunnitelmat avun antamiseen varautumisesta sekä avun pyytämisestä ja antamisesta. Pelastuslaitosten tulee varautua pelastustoiminnassa tarvittavan avun antamiseen yhteistyöalueen puitteissa ja

tarvittaessa myös toiseen pelastustoiminnan yhteistyöalueeseen kuuluvan pelastuslaitoksen kanssa.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan pelastuslaitosten keskinäisen avunannon suunnitelmat ovat vain osittain ajan tasalla.

Muu tieto

Palvelutasopäätöksen mukaan pelastuslaitos laatii yhteistyössä naapuripelastuslaitosten kanssa tarvittavat keskinäiset avunannon suunnitelmat ja antaa sekä pyytää tarvittaessa apua toiselta pelastuslaitokselta.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Pelastuslaitosten keskinäisen avunannon suunnitelmien tarve on tunnistettu palvelutasopäätöksessä ja vuosittaisessa selvityksessä. Keskinäisen avunannon suunnitelmat ovat selvityksen perusteella ainoastaan osittain kunnossa. Kehitystarpeena on tarkastella suunnitelmiin liittyvät päivitystarpeet ja täydentää suunnitelmia siltä osin, kun niissä on puutteita.

3.3 Yhteistyösuunnitelmat

Pelastuslaitoksen tulee laatia hyvinvointialueen onnettomuusuhkien edellyttämät pelastustoimintaa ja sen johtamista koskevat suunnitelmat. Valtion, hyvinvointialueen ja kunnan viranomaiset, laitokset ja liikelaitokset ovat velvollisia osallistumaan pelastuslaitoksen johdolla pelastustoiminnan suunnitteluun ja toimimaan onnettomuus- ja vaaratilanteissa niin, että pelastustoiminta voidaan toteuttaa tehokkaasti.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan yhteistyösuunnitelmat ovat vain osittain ajan tasalla.

Muu tieto

Palvelutasopäätöksen mukaan pelastuslaitos osallistuu ja johtaa pelastustoimintaan liittyvään eri viranomaisten, laitosten ja liikelaitosten kanssa tehtävään suunnitteluun. Henkilöstöressurssina toimii pelastuslaitoksen päällystö vastuut ja toimenkuvat huomioiden.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Yhteistyösuunnitelmia koskeva tarve on tunnistettu palvelutasopäätöksessä ja vuosittaisessa selvityksessä. Yhteistyösuunnitelmat ovat selvityksen perusteella ainoastaan osittain kunnossa. Kehitystarpeena on tarkastella suunnitelmiin liittyvät päivitystarpeet ja täydentää suunnitelmia siltä osin, kun niissä on puutteita.

3.4 Onnettomuusuhkien edellyttämät pelastustoimintaa ja sen johtamista koskevat suunnitelmat

Pelastuslaitos vastaa hyvinvointialueen onnettomuusuhkien edellyttämien pelastustoimintaa ja sen johtamista koskevien suunnitelmien laatimisesta, mukaan lukien sammutusvesisuunnitelmasta.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan onnettomuusuhkien edellyttämät pelastustoimintaa ja sen johtamista koskevat suunnitelmat ovat ajan tasalla.

Muu tieto

Palvelutasopäätöksen mukaan pelastuslaitos ylläpitää ajantasaisia onnettomuusuhkien edellyttämää pelastustoimintaa ja sen johtamista koskevia suunnitelmia, joissa on huomioitu yhteistyö pelastustoimintaan osallistuvien viranomaisten kanssa sekä pelastustoimintaa koskeville suunnitelmille asetuksessa määritelty suunnitelmarakenne.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Onnettomuusuhkien edellyttämien pelastustoimintaa ja sen johtamista koskevien suunnitelmien tarve on tunnistettu palvelutasopäätöksessä ja vuosittaisessa selvityksessä. Pelastustoimintaa ja sen johtamista koskevat suunnitelmat ovat selvityksen perusteella ajan tasalla ja pelastusviranomaisten saatavilla.

3.5 Erityistä vaaraa aiheuttavien kohteiden ulkoiset pelastussuunnitelmat

Pelastuslaitoksen on laadittava onnettomuuden varalle ulkoinen pelastussuunnitelma yhteistyössä asianomaisen toiminnanharjoittajan kanssa alueille, joilla on pelastuslain mukaisesti ydinenergialaitos, tuotantolaitos, kaivannaisjätteen alue, vaarallisten aineiden kuljetukseen käytettävä ratapiha tai satama-alue. Pelastuslaitoksen ja toiminnanharjoittajan on huolehdittava yhteistyössä suunnitelmasta tiedottamisesta ja järjestettävä harjoituksia pelastussuunnitelman toimivuuden varmistamiseksi. Ulkoisen pelastussuunnitelman edellyttäviä kohteita on hyvinvointialueilla vaihteleva määrä.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan erityistä vaaraa aiheuttavien kohteiden ulkoiset pelastussuunnitelmat ovat ajan tasalla ja harjoitukset on toteutettu vuonna 2024 suunnitelmien mukaisesti.

Muu tieto

Palvelutasopäätöksen mukaan suunnitteluun käytettävissä oleva henkilöstöresurssi toteutetaan alueella työskentelevien päällystöviranhaltijoiden toimesta tehtäväkuvat huomioiden. Erityistä vaaraa aiheuttavien ulkoisten pelastussuunnitelmavelvollisten kohteiden pelastustoiminnan suunnittelussa, tiedottamisessa ja harjoittelussa noudatetaan voimassa olevia säännöksiä.

Etelä-Pohjanmaalla oli aluehallintoviraston tietojen mukaan vuonna 2024 yhteensä viisi erityistä vaaraa aiheuttava kohdetta. Alueella järjestettiin yksi erityistä vaaraa aiheuttavien kohteiden ulkoisen pelastussuunnitelman harjoitusta.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Erityistä vaaraa aiheuttavien kohteiden ulkoisten pelastussuunnitelmien tarve on tunnistettu palvelutasopäätöksessä ja vuosittaisessa selvityksessä.

Aluehallintoviraston tietojen mukaan pelastuslaitoksen erityistä vaaraa aiheuttavien ulkoisia pelastussuunnitelmia koskevat velvoitteet on hoidettu vuonna 2024. Palvelun saatavuudessa ei ole havaittu puutteita eikä erityisiä kehittämistarpeita.

Aluehallintoviraston arvio pelastustoimen suunnitelmien tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta:

Pelastustoiminnan suunnitelmien tarve on tunnistettu palvelutasopäätöksessä ja vuosittaisessa selvityksessä. Suunnitelmien saatavuudessa ei havaittu merkittäviä puutteita. Kehitystarpeena on tarkastella pelastustoimen suunnitelmia ja niiden yhteensopivuutta sekä ajantasaisuutta suhteessa toisiin suunnitelmiin.

4 Pelastustoimen vapaaehtoistoiminta

Pelastustoimen koulutus-, neuvonta- ja valistustehtävissä sekä pelastustoiminnassa voidaan käyttää apuna sopimuspalokuntia ja muita organisaatioita ja henkilöitä. Hyvinvointialue päättää, missä laajuudessa se käyttää vapaaehtoisia pelastustoiminnan palvelujen tuottamisessa.

Sopimuspalokuntien lisäksi pelastustoimen tehtävissä voidaan käyttää apuna muitakin toimijoita, kuten meri- ja järvipelastusyhdistysten yksiköitä, vapaaehtoista pelastuspalvelua, pelastusalan liittoja, pelastuskoiria sekä radioamatöörejä ja muita vapaaehtoistoimintaan perustuvia organisaatioita ja järjestöjä.

Tässä luvussa arvioidaan pelastustoimen vapaaehtoistoimintaan liittyvien tehtävien hoitamista, palvelujen tehtäväkohtaista tarvetta ja saatavuutta sekä niiden kehitystarvetta.

4.1 Sopimushenkilöstön, sivutoimisen henkilöstön sekä vapaaehtoisten käyttö pelastustoimen palvelujen tuottamisessa

Etelä-Pohjanmaalla sekä päätoimisella että sivutoimisella ja sopimushenkilöstöllä hoidettujen pelastustoiminnan tehtävien määrä vuonna 2024 oli 4451 tehtävää. Pelkästään sivutoimisella ja sopimushenkilöstöllä hoidettujen pelastustoiminnan tehtävien määrä oli 500.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan sivutoimista ja sopimushenkilöstöä käytettiin vuonna 2024 palvelutasopäätöksen mukaisesti ja sopimushenkilöstön saatavuus on ollut kohtalaisella tasolla. Kehittämistarpeena on sopimushenkilöstön rekrytoinnin kautta niiden saatavuuden parantaminen.

Vertailussa muihin hyvinvointialueisiin pelastuslaitos arvioi olevansa hyvällä tasolla.

Muu tieto

Palvelutasopäätöksen mukaan sopimushenkilöstöä käytetään osana pelastustoimen valmiuden ja suuronnettomuusvalmiuden ylläpitämistä sekä hyödynnetään pelastuslaitokselle kuuluvan turvallisuusviestinnän tehtävissä. Sopimuspalokuntatoiminnan toimintaedellytykset turvataan ja toimintaa ylläpidetään sekä kehitetään yhdessä paikallisten vapaaehtoistahojen kanssa.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Vapaaehtoisten käytön tarve pelastustoimen palvelujen tuottamisessa on tunnistettu palvelutasopäätöksessä ja vuosittaisessa selvityksessä. Sivutoimisen henkilöstön käyttämisessä pelastustoimen palveluiden tuottamisessa ei ole havaittu puutteita eikä erityisiä kehitystarpeita. Sivutoimista henkilöstöä on käytetty pelastustoimintaan ja turvallisuusviestintään liittyvissä tehtävissä.

4.2 Pelastustoimen sivutoimisen henkilöstön, sopimuspalokunnan henkilöstön sekä vapaaehtoistoiminnan edistäminen

Pelastustoimen viranomaisten tulee mahdollisuuksiensa mukaan edistää pelastustoimen tehtävissä käytettävien vapaaehtoisten organisaatioiden toimintaedellytyksiä. Vapaaehtoisten organisaatioiden toimintaedellytysten edistäminen sisältää taloudellista tukea, koulutuksellista tukea tai muuta yhteistyötä vapaaehtoisten organisaatioiden kanssa. Toimenpiteiden tulisi näkyä kirjattuina tavoitteina ja toimenpiteinä muun muassa pelastuslaitosten toimintasuunnitelmissa.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan sopimuspalokuntia koskevat palokuntasopimukset ovat tarkastelun alla ja vapaaehtoista pelastuspalvelua koskeva yhteistyösopimus on päivitetty.

Vertailua muihin hyvinvointialueisiin ei ole tehty.

Muu tieto

Palvelutasopäätöksen mukaan sopimuspalokuntien toimintaa ja toimintaedellytyksiä kehitetään yhdessä sopimuspalokuntien ja palokuntayhdistysten kanssa.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Pelastustoimen vapaaehtoistoiminnan edistäminen on tunnistettu vuosittaisessa selvityksessä. Vapaaehtoistoiminnan edistämisessä ei ole havaittu puutteita eikä erityisiä kehitystarpeita.

4.3 Sopimuspalokuntaan ja muuhun vastaavaan yhteisöön kuuluvan henkilön terveystarkastukset

Jos sopimuspalokuntaan tai muuhun sopimuksen tehneeseen yhteisöön kuuluva savusukeltaja tai muuta vastaavaa raskasta työtä tekevä henkilö ei ole oikeutettu työsuhteen perusteella työterveyshuoltoon, hänelle on järjestettävä työterveyshuoltolain mukaisia tarkastuksia vastaavat terveystarkastukset ja muut ennaltaehkäisevät palvelut. Ennaltaehkäisevillä palveluilla ja terveystarkastuksilla on tarkoitus ehkäistä ja torjua pelastustoimintaan kuuluvasta työstä ja työolosuhteista johtuvia terveysvaaroja ja -haittoja ja suojella henkilön turvallisuutta, työkykyä ja terveyttä.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan pelastuslaitos vastasi sivutoimisen henkilöstön työterveystarkastuksista ja sopimuspalokuntiin kuuluvan henkilöstön työterveystarkastuksista vastasi palokuntayhdistys. Hyvinvointialueelle siirtymisen myötä työterveyspalveluita tarjoavien palvelupisteiden määrä lisääntynyt.

Vertailussa muihin hyvinvointialueisiin pelastuslaitos arvioi olevansa hyvällä tasolla.

Muu tieto

Palvelutasopäätöksen mukaan työterveyshuolto järjestetään lainsäädännön ja työterveyshuollon suunnitelmien mukaisesti. Työterveyshuollosta sovitaan sopimuksen tehneiden sopimuspalokuntien palokuntasopimuksissa.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Sivutoimisen henkilöstön sekä sopimuspalokuntaan ja muuhun vastaavaan yhteisöön kuuluvan tarve työterveystarkastuksiin on tunnistettu palvelutasopäätöksessä ja vuosittaisessa selvityksessä. Työterveystarkastusten saatavuudessa ei ole havaittu puutteita eikä erityisiä kehitystarpeita. Palvelupisteverkosto on kasvanut alueella, mikä parantaa työterveyshuollon saatavuutta ja alueellista kattavuutta.

4.4 Sivutoimisen henkilöstön ja sopimushenkilöstön koulutus

Pelastustoimintaan osallistuvalla sivutoimisella sekä sopimuspalokuntaan ja muuhun sopimuksen tehneeseen yhteisöön kuuluvalta henkilöltä vaaditaan Pelastusopiston opetussuunnitelman mukainen koulutus.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan sivutoimisen henkilöstön sekä sopimushenkilöstön koulutus on toteutunut suunnitellun mukaisesti eikä tunnistettuja kehittämistarpeita ole.

Muu tieto

Palvelutasopäätöksen mukaan pelastuslaitos vastaa pelastustoimintaan osallistuvan sopimushenkilöstön osalta lainsäädännön edellyttämästä perus-, täydennys- ja ylläpitokoulutuksesta. Pelastuslaitoksella on koulutussuunnitelma sekä osaamisen hallinnan seurantarekisteri koulutusten ja harjoitusten toteuman ja riittävyyden arvioimiseksi.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Sivutoimisen ja sopimushenkilöstön koulutuksen tarve on tunnistettu palvelutasopäätöksessä ja vuosittaisessa selvityksessä. Koulutuksen saatavuudessa ei ole havaittu puutteita eikä erityisiä kehitystarpeita.

Aluehallintoviraston arvio pelastustoimen vapaaehtoistoiminnan tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta:

Vapaaehtoisten käytön tarve pelastustoimen palvelujen tuottamisessa on tunnistettu palvelutasopäätöksessä ja vuosittaisessa selvityksessä. Vapaaehtoisia käytetään erityisesti pelastustoiminnan palveluiden tuottamisessa sekä turvallisuusviestinnässä.

Pelastustoimen vapaaehtoisten saatavuudessa ei ole havaittu puutteita. Saatavuus on toistaiseksi ollut tiettyjä alueita ja vuorokauden aikoja lukuun ottamatta hyvällä tasolla. Sivutoimisen henkilöstön ja sopimushenkilöstön koulutuksessa, vapaaehtoistoiminnan edistämisessä tai työterveystarkastuksissa ei ole havaittu merkittäviä puutteita.

Vapaaehtoisten käyttöä pelastustoimen palvelujen tuottamisessa tulee seurata ja arvioida erityisesti suorituskyvyn näkökulmasta.

5 Väestönsuojelun palvelut

Pelastustoimen viranomaisen tulee pelastuslain mukaan varautua riittävin suunnitelmin ja valmisteluin toimialaan kuuluvien väestönsuojelutehtävien hoitamiseen. Väestönsuojelun (VSS) palveluja ovat muiden muassa

- väestönsuojeluun varautumisen suunnittelu
- pelastustoimen viranomaisten vastuulla olevien väestönsuojelutehtävien suunnitelmien yhteensovittaminen
- hyvinvointialueen väestönsuojeluorganisaation määrittäminen
- väestönsuojelutehtäviin tarvittavan henkilöstön varaaminen
- väestönsuojelun johto- ja erityishenkilöstön kouluttaminen
- pelastustoiminnan poikkeusoloissa mahdollistavien johtamistilojen ja muiden edellytysten järjestäminen
- kuntien kanssa tehtävä yhteistyö.

Tässä luvussa on tarkoitus arvioida väestönsuojelun palvelujen tehtäväkohtaista tarvetta ja saatavuutta sekä palvelujen kehittämistarvetta.

5.1 Väestönsuojeluun varautumisen suunnittelun suorituskyky

Hyvinvointialueen pelastustoimen viranomainen huolehtii väestönsuojeluun varautumisen edellyttämien suunnitelmien laatimisesta ja päivittämisestä ja tehtävien hoitamiseksi tarvittavista voimavaroista.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan väestönsuojeluun varautumista ja valmiussuunnittelua tehdään yhteistyössä usean henkilön kanssa eikä pelastuslaitoksella ole erillisiä pelkästään tätä tehtävää hoitavia henkilöitä. Varautumisen suunnitelmat on tarkistettu ajantasaisiksi. Taloudelliset haasteet ovat kuitenkin rajoittaneet väestönsuojeluun varautumisen yhteistyötä vapaaehtoistoimijoiden kanssa. Kehittämistarpeina on yhteistyöalueille kuuluvien väestönsuojelutehtävien selkeyttäminen ja vastuut koordinoinnista. Alueellisella tasolla kehittämistarpeet liittyvät väestönsuojeluun tarvittavien materiaalien valmiuksien, kuten työkoneiden varaaminen, parantamiseen, jonka toteutus siirtyi vuodelle 2025. Myös väestönsuojelun yhteistyöryhmän perustaminen jäi vuodelle 2025.

Vertailussa muihin hyvinvointialueisiin tehtävään nimetyn henkilöstön puuttuminen on hidastanut väestönsuojeluun varautumisen suunnittelua.

Muu tieto

Palvelutasopäätöksen mukaan pelastuslaitos ylläpitää valmiussuunnitelmaa, joka ohjaa muun muassa väestönsuojeluun varautumista. Valmiussuunnitelma päivitetään palvelutasopäätöskausittain tai tarvittaessa. Lisäksi pelastuslaitos ylläpitää väestön varoittamisen liittyviä valmiuksia ja ylläpitää evakointisuunnitelmaa valmiuslain mukaisesti. Pelastuslaitos valvoo väestönsuojelua valvontatoiminnan yhteydessä. Edelleen pelastuslaitos varautuu pelastustoimen tehtävien hoitamiseen henkilövarauksin ja kouluttamalla suojeluhenkilöstöä poikkeusolojen tehtäviin.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Väestönsuojeluun varautumisen suunnittelun tarve on tunnistettu palvelutasopäätöksessä ja vuosittaisessa selvityksessä. Väestönsuojeluun varautumisen suunnittelussa ei ole havaittu merkittäviä puutteita. Kehitystarpeena on huolehtia väestönsuojeluun varautumisen suunnitteluun tarvittavista riittävästä henkilö- sekä taloudellisista resursseista, jotta suunnittelukokonaisuus saadaan valmiiksi.

5.2 Pelastustoimen viranomaisten vastuulla olevien väestönsuojelutehtävien suunnitelmien yhteensovittaminen

Hyvinvointialueen pelastustoimen viranomaisen huolehtii toiminnan ja suunnitelmien yhteensovittamisesta huomioiden yhteistoimintatarpeet ja -sopimukset.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan väestönsuojelun yhteensovittaminen on edennyt muun muassa alueen turvallisuusfoorumissa sekä aluehallintoviraston tuella maakunnallisissa yhteistyötilaisuuksissa. Myös yhteistyöalueen osalta valmiussuunnittelun yhteistyö aloitettiin 2024. Yhteensovittaminen on ollut vuonna 2024 kuitenkin tavanomaista vähäisempää, koska painopiste on oman toimialan varautumisen suunnitelmien päivittämisessä. Niukoista taloudellisista ja henkilöstöresursseista johtuen työtä joudutaan tekemään oman työn ohella.

Vertailussa muihin hyvinvointialueisiin pelastuslaitos arvioi suoriutuvansa tehtävästä tavanomaisesti.

Muu tieto

Palvelutasopäätöksen mukaan pelastuslaitos vastaa ja huolehtii väestönsuojelutehtäviä koskevien toimintojen ja suunnitelmien yhteensovittamisesta Etelä-Pohjanmaan alueella toimivien yhteistyötahojen kanssa.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Pelastustoimen viranomaisten vastuulla olevien väestönsuojelutehtävien suunnitelmien yhteensovittamista koskeva tarve on tunnistettu palvelutasopäätöksessä ja vuosittaisessa selvityksessä. Pelastustoimen viranomaisten vastuulla olevien väestönsuojelutehtävien suunnitelmien yhteensovittamisen saatavuudessa ei ole havaittu merkittäviä puutteita. Kehitystarpeena on saattaa pelastusviranomaisten vastuulla olevat väestönsuojelutehtävien suunnitelmat ja niiden yhteensovittaminen valmiiksi vuoden 2025 aikana.

5.3 Hyvinvointialueen väestönsuojeluorganisaation määrittäminen

Hyvinvointialueen pelastustoimen viranomaisen huolehtii väestönsuojeluorganisaation henkilöstöstä (pää- ja sivutoiminen sekä

sopimuspalokuntien henkilöstö), materiaalin ja tilojen määrittämisestä ja varaamista koskevien suunnitelmien laadinnasta ja päivittämisestä.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan pelastuslaitoksen valmiuden on suunniteltu kaikkiin turvallisuustilanteisiin. Sodanajan väestönsuojeluun suunniteltuja valmiuksia ja henkilöstörekrytointeja ei olla kaikilta osin onnistuttu saavuttamaan tavoitteiden mukaisesti. Kehittämistarpeena on henkilöstöresurssien täydentäminen sekä koulutuksien kehittäminen johtamisvalmiuteen.

Vertailussa muihin hyvinvointialueisiin pelastuslaitos arvioi väestönsuojeluvalmiuksien oleva muihin nähden paremmalla tasolla.

Muu tieto

Palvelutasopäätöksen mukaan pelastuslaitos ylläpitää pelastusviranomaisen vastuulla olevien väestönsuojelutehtävien hoitamiseksi väestönsuojeluorganisaatiota. Väestönsuojeluorganisaation johtamisjärjestelmään kuuluva henkilöstö varataan ja koulutetaan tehtäviinsä. Varaukset tarkastellaan viiden vuoden välein. Pelastuslaitos suunnittelee väestönsuojeluun tarvittavien ulkopuolisten ajoneuvojen tarpeen ja varaa sen käyttöönsä.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Hyvinvointialueen väestönsuojeluorganisaation määrittämisen tarve on tunnistettu palvelutasopäätöksessä ja vuosittaisessa selvityksessä. Hyvinvointialueen väestönsuojeluorganisaatio määrittämisessä ei ole havaittu merkittäviä puutteita. Kehitystarpeena on täydentää väestönsuojeluorganisaation vajetta henkilöstössä ja koulutuksessa.

5.4 Väestönsuojelutehtäviin tarvittavan henkilöstön, kaluston ja tilojen varaaminen

Hyvinvointialueen pelastustoimen viranomaisten vastuulla on VSS-organisaation henkilöstön ja tilojen varaamisen periaatteet ja päivittämisen aikaväli. Se sisältää oman päätoimisen ja sivutoimisen ja sopimuspalokuntien henkilöstön VAP-varausten ajantasaisuuden sekä omien toimitilojen ja mahdollisten väistötilojen varaamisen.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan pelastuslaitos on pääosin varannut väestönsuojeluorganisaatioon kuuluvat henkilöt, tilat sekä kaluston ja materiaalin. Tunnistettuja kehittämistarpeita on muun muassa johtamistilojen varaamisessa.

Vertailua muihin hyvinvointialueisiin ei ole tehty.

Muu tieto

Palvelutasopäätöksen mukaan pelastuslaitoksen henkilöstövaraukset tarkistetaan viiden vuoden välein tai mikäli henkilöstössä tapahtuu huomattavia muutoksia. Henkilöstön varaamisesta ylläpidetään varautumistehtävien rekisteriä.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Väestönsuojelutehtäviin tarvittavan henkilöstön, kaluston ja tilojen varaamista koskeva tarve on tunnistettu palvelutasopäätöksessä ja vuosittaisessa selvityksessä. Henkilöstön, tilojen ja kaluston varaamisessa ei ole havaittu merkittäviä puutteita eikä erityisiä kehitystarpeita.

5.5 Väestönsuojelun johto- ja erityishenkilöstön koulutus

Väestönsuojelun johto- ja erityishenkilöstöllä tulee olla riittävä osaaminen pelastustoimen viranomaisten vastuulla olevien väestönsuojelutehtävien hoitamiseksi. Osaamiseen vaadittavan koulutuksen, perehdytyksen ja osaamisen ylläpidon määrittely ja määrittelyn perusteella suunnitellut toimenpiteet muodostavat VSS-koulutusohjelman.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan hyvinvointialueen talous sekä henkilöstön kuormittuneisuus ovat rajoittaneet mahdollisuuksia johto- ja erityishenkilöstön koulutuksen järjestämiseksi vuonna 2024. Varatusta johto- ja erityishenkilöstöstä on koulutettu tehtäviinsä noin puolet. Kehittämistarve ilmenee erityisesti ylläpitokoulutuksessa sekä harjoittelussa. Koulutuspäivien määrä oli 20 koulutuspäivää, joista Pelastusopiston järjestämiä koulutuspäiviä oli 11 ja omana koulutuksena järjestettyjä yhdeksän.

Vertailussa muihin hyvinvointialueisiin pelastuslaitos arvioi olleensa määrällisesti ja laadullisesti keskimääräisellä tasolla.

Muu tieto

Palvelutasopäätöksen mukaan väestönsuojeluorganisaation johto- ja erityishenkilöstö koulutetaan sisäisesti sekä ulkoisilla, esimerkiksi Pelastusopiston järjestämillä koulutuksilla. Väestönsuojelun johto- ja erityishenkilöstön koulutusta ja sen tarvetta käsitellään valmiussuunnitelmassa. Pelastuslaitos osallistuu muun muassa valmiusharjoituksiin harjoitussuunnitelman edellyttämällä tavalla.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Väestönsuojelun johto- ja erityishenkilöstön koulutusta koskeva tarve on tunnistettu palvelutasopäätöksessä ja vuosittaisessa selvityksessä. Väestönsuojelun johto- ja erityishenkilöstöä koskevassa koulutuksessa ei ole havaittu merkittäviä puutteita. Kehitystarpeena on jatkaa väestönsuojelun johto- ja erityishenkilöstön kouluttamista.

5.6 Pelastustoiminnan poikkeusoloissa mahdollistavien johtamistilojen ja muiden edellytysten järjestäminen

Pelastustoimen viranomaisten johtamisen edellytykset poikkeusoloissa on varmistettava. Tämä sisältää

- suunnitelman johtamisesta poikkeusoloissa, mukaan lukien suunnitelman päivitys ja suunnitelmaan perehdyttäminen

- johtamis- ja viestintätoiminnoissa tarvittavien toimitilojen, väistötilojen ja suojatilojen määrittämisen ja kunnossapidosta sopimisen
- johtamis- ja viestintätoiminnoissa tarvittavien tietojärjestelmien ja niiden varajärjestelmien määrittelyn ja ylläpidosta sopimisen.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan pelastuslaitoksen johtamisvalmius ja johtamismalli toimivat muuttuvissa tilanteissa ja poikkeusoloissa myös väestönsuojeluorganisaation johtamisessa. Johtamistilat vastaavat tarvetta häiriötilanteiden ja poikkeusolojen osalta. Kehittämistarpeena on varaviestiyhteyksien kehittäminen varmistamaan viestiliikenne häiriötilanteissa.

Vertailussa muihin hyvinvointialueisiin pelastuslaitos on arvionsa mukaan hieman jäljessä muita pelastuslaitoksia.

Muu tieto

Palvelutasopäätöksen mukaan pelastuslaitos ylläpitää poikkeusolojen johtamisedellytyksiä riittävin tietoyhteyksin ja viestiyhteyksin suojatilaan sijoitetulla johtokeskuksella.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Pelastustoiminnan poikkeusoloissa mahdollistavien johtamistiloja ja muita edellytyksiä koskeva tarve on tunnistettu palvelutasopäätöksessä ja vuosittaisessa selvityksessä. Pelastustoiminnan poikkeusoloissa mahdollistavien johtamistilojen ja muiden edellytysten järjestämisessä ei ole havaittu merkittäviä puutteita eikä erityisiä kehitystarpeita.

5.7 Kuntien kanssa tehtävä varautumisen yhteistyö

Väestönsuojeluun varautumisessa tehdään yhteistyötä kuntien kanssa. Yhteistyö sisältää yhteistoimintarakenteet, toimintamallit ja yhteistyön edellyttämän tiedonkulun. Muuta varautumiseen liittyvää yhteistyötä on esimerkiksi kuntien valmiussuunnittelun tukeminen.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan kuntien kanssa tehdään yhteistyötä varautumisessa kuten aiemmin. Yhteistyö oli vuoden 2024 osalta vähäisempää, koska hyvinvointialueella ja pelastustoimella on tarve tarkastella omia suunnitelmia. Kehittämistarpeena on täydentää väestönsuojelun yhteistyöryhmällä turvallisuusfoorumissa tapahtuvaa työskentelyä sekä lisätä yhteistyötä enemmän kuntien kanssa. Hyvinvointialueen pelastuslaitoksen sekä kuntien välinen varautumisen tukeminen perustuu aiemmin voimassa olleisiin sopimuksiin.

Muu tieto

Palvelutasopäätöksen mukaan pelastuslaitos huolehtii pelastusviranomaisten vastuulla olevien väestönsuojelusuunnitelmien ja toiminnan yhteensovittamisesta

yhdessä kuntien kanssa sekä osallistuu Etelä-Pohjanmaan turvallisuusfoorumin toimintaan.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Kuntien kanssa tehtävän yhteistyön tarve on tunnistettu palvelutasopäätöksessä ja vuosittaisessa selvityksessä. Yhteistyön saatavuudessa ei ole havaittu puutteita. Kehitystarpeena on laatia hyvinvointialueen ja kuntien väliset sopimukset yhteistyöstä.

Aluehallintoviraston arvio väestönsuojelun palveluihin kuuluvien pelastustoimen tehtävien tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta:

Väestönsuojeluun varautumisen palveluiden tarve on tunnistettu palvelutasopäätöksessä ja vuosittaisessa selvityksessä.

Väestönsuojeluun varautumisen palveluissa ei ole havaittu merkittäviä puutteita. Väestönsuojeluun varautumisen liittyviä tehtäviä on edistetty alueella vuonna 2024.

Kehitystarpeena on edelleen jatkaa vielä toistaiseksi keskeneräisten väestönsuojelun palveluihin liittyvien tehtävien ja toimenpiteiden loppuun saattamista asetettujen tavoitteiden mukaiselle tasolle sekä laatia hyvinvointialueen ja kuntien väliset sopimukset yhteistyöstä.

6 Pelastustoimen palvelujen laatu ja sen kehittämistarve

6.1 Valtioneuvoston laadukkaan pelastustoimen järjestämiselle vahvistamien valtakunnallisten tavoitteiden toteutuminen hyvinvointialueella

6.1.1 Tavoite 1: Pelastustoimen palvelutaso toteutuu yhdenvertaisesti ja laadukkaasti sekä valtakunnallisesti että alueellisesti

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan palvelutaso on suunniteltu toteutettavaksi yhdenvertaisesti.

6.1.2 Tavoite 2: Pelastustoimen henkilöstöresurssit ovat riittävät ja henkilöstö on osaavaa ja hyvinvoivaa

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan henkilöstön osaamiseen ja hyvinvointiin kiinnitetään jatkuvaa huomiota. Hyvinvointialueelle siirtyminen on kuitenkin heikentänyt työhyvinvointia. Nykyiset henkilöresurssit ovat niukat ja niillä kyetään ylläpitämään nykyinen palvelutaso välttävästi. Palvelutason nostaminen edellyttäisi lisäyksiä henkilöresursseihin.

6.1.3 Tavoite 3: Pelastustoimen onnettomuuksien ehkäisy on järjestetty riskiperusteisesti, yhdenmukaisesti ja vaikuttavasti

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan pelastuslaitoksen tavoitteena on turvallisempi Etelä-Pohjanmaan ja onnettomuuksien ehkäisyssä panostetaan vaikuttavuuteen ja riskiperusteisuuteen. Onnettomuuksien ehkäisyssä tavoitellaan laatua, jota voidaan parantaa henkilöstöä kouluttamalla. Hajautetulla palveluverkolla ja yhdellä asiakaspalvelunumerolla edistetään yhdenvertaisten palveluiden saatavuutta.

6.1.4 Tavoite 4: Pelastustoimella on välitön kyky toimia suunnitellusti kaikissa turvallisuustilanteissa, ja se säilyy turvallisuuden lähipalveluna

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan pelastuslaitoksen toiminta on suunniteltu lähtökohdista, jossa pelastuslaitos kykenee vastaamaan kaikkiin turvallisuustilanteisiin. Lähipalvelua tuottaminen varmistetaan siten, että palveluverkko ja henkilöstö ovat lähellä alueen asukkaita ja yrityksiä.

6.1.5 Tavoite 5: Pelastustoimen alueellinen ja valtakunnallinen valmius sekä varautuminen mahdollistavat väestön suojaamisen kaikissa olosuhteissa

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan pelastuslaitos tekemien toimenpiteiden tarkoituksena on väestön varoittaminen ja suojaaminen kaikissa olosuhteissa.

6.1.6 Tavoite 6: Pelastustoimen kansainvälinen toiminta on aktiivista, suunnitelmallista ja kytkeytyy pelastustoimen kansallisiin rakenteisiin

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan pelastuslaitoksen oma suorituskky varmistetaan kaikissa tilanteissa, mikä osaltaan toimii resurssina ja suorituskynä pelastustoimen kansallisissa rakenteissa.

6.1.7 Tavoite 7: Pelastustoimen palveluiden ja tehtävien valtakunnallinen suunnittelu, toteutus ja kehittäminen perustuvat tiedolla johtamiseen ja yhtenäiseen tiedonhallintaan

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan pelastuslaitoksella toteutetaan tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaa ja tiedolla johtamiseen kaikessa omassa toiminnassa.

6.1.8 Tavoite 8: Pelastustoimen investoinnit tukevat palvelutuotannon vaikuttavuutta

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan pelastuslaitoksen investoinnit perustuvat paikallisiin onnettomuusuhkiin ja tarpeisiin, ja investoinneilla pyritään parantamaan palvelujen yhdenvertaista saatavuutta, laatua sekä kustannusvaikuttavuutta.

6.1.9 Tavoite 9: Pelastustoimen hallinto- ja ohjausjärjestelmä on selkeä

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan pelastuslaitoksen pieni organisaatio on muokattu toimimaan tehokkaasti, mikä näkyy myös hyvinvointialueen organisaatiossa.

6.2 Sisäministeriön ja hyvinvointialueen neuvotteluissa sovittujen suositusten toteutuminen hyvinvointialueella

Sisäministeriö on asettanut vuosille 2023–2026 seuraavat tavoitteet:

1. Alueen on jatkettava toiminnan uudistamista.
2. Onnettomuuksien määrää tulee vähentää tehokkaasti ja tulipalojen määrä tulee puolittaa vuoteen 2030 mennessä. Hyvinvointialueiden tulee

onnettomuuksien ehkäisytyössä kiinnittää huomiota laadun ja vaikuttavuuden vahvistamiseen.

3. Hyvinvointialueiden tulee parantaa toimintavalmiutta alueella toimintaympäristön riskejä vastaavalle tasolle.
4. Hyvinvointialueiden pelastustoimien tulee varmistaa, että väestönsuojeluun varautumisen kohdennetut resurssit ja osaaminen ovat riittävät ja suuntautuvat lakisääteisten tehtävien toteuttamiseen.
5. Hyvinvointialueiden tulee kiinnittää erityistä huomiota pelastusalan työhyvinvointiin ja työturvallisuuteen.

Taulukko 8: Tulipalojen määrässä tapahtunut muutos suhteessa asetettuun tavoitteeseen. Mukana kaikki tulipalot hyvinvointialueittain.

Alue	Verrokkiarvo (=2022)	Tavoitetaso 2030	2023 (kpl)	2023 tasaisen vauhdin tavoitteesta %	2024 (kpl)	2024 tasaisen vauhdin tavoitteesta %
Etelä-Karjala	320	160	307	102 %	295	105 %
Etelä-Pohjanmaa	563	282	512	97 %	592	120 %
Etelä-Savo	334	167	336	107 %	358	122 %
Helsinki	890	445	910	109 %	793	102 %
Itä-Uusimaa	283	142	316	119 %	209	84 %
Kainuu	197	99	167	90 %	199	115 %
Kanta-Häme	374	187	422	120 %	417	127 %
Keski- Pohjanmaa*	171	86	152	95 %	189	126 %
Keski-Suomi	523	262	559	114 %	592	129 %
Keski-Uusimaa	844	422	854	108 %	805	109 %
Kymenlaakso	477	239	464	104 %	429	103 %
Lappi	617	309	636	110 %	640	119 %
Länsi-Uusimaa	824	412	883	114 %	809	112 %
Pirkanmaa	1036	518	1009	104 %	976	108 %
Pohjanmaa*	424	212	347	87 %	329	89 %
Pohjois-Karjala	369	185	392	113 %	460	142 %
Pohjois- Pohjanmaa	853	427	862	108 %	902	121 %
Pohjois-Savo	570	285	525	98 %	662	133 %

Päijät-Häme	496	248	515	111 %	529	122 %
Satakunta	691	346	584	90 %	603	100 %
Varsinais-Suomi	1083	542	1209	119 %	1088	115 %
Yhteensä	11939	5970	11961	107 %	11876	114 %
*Kruunupyy, Luoto, Pietarsaari laskettu Pohjanmaan verrokkiarvoon						

6.2.1 Alueen on jatkettava toiminnan uudistamista

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan pelastuslaitos on luopunut vanhoista käytänteistä, jotka hyvinvointialueuudistuksen myötä on havaittu mahdottomiksi toteuttaa.

6.2.2 Onnettomuuksien määrää tulee vähentää tehokkaasti ja tulipalojen määrä tulee puolittaa vuoteen 2030 mennessä. Hyvinvointialueiden tulee onnettomuuksien ehkäisytyössä kiinnittää huomiota laadun ja vaikuttavuuden vahvistamiseen

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan tavoite on kansallisesti epärealistinen. Onnettomuuksien määrät jatkavat nousuaan muun muassa ilmastonmuutoksen sekä ikäihmisten ja muistisairaiden lisääntyvän kotona asumisen vuoksi. Pelastuslaitos tekee jatkuvasti työtä onnettomuuksien ehkäisytyön toimenpiteiden vaikuttavuuden eteen sekä pyrkii vähentämään onnettomuuksia erilaisin toimenpitein.

6.2.3 Hyvinvointialueiden tulee parantaa toimintavalmiutta alueella toimintaympäristön riskejä vastaavalle tasolle

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan pelastuslaitoksen toimintavalmiudessa ei ole tunnistettu sellaisia puutteita, jotka olisivat johtaneet korjausmääräyksiin. Tarvittaessa on laajennettava paloasemaverkkoa, jos toimintavalmiuteen syntyy pysyviä puutteita.

6.2.4 Hyvinvointialueiden pelastustoimien tulee varmistaa, että väestönsuojeluun varautumiseen kohdennetut resurssit ja osaaminen ovat riittävät ja suuntautuvat lakisääteisten tehtävien toteuttamiseen

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan pelastuslaitoksen väestönsuojeluun varautumista tehdään laajasti yhteistyössä eri toimialojen ja viranhaltijoiden kesken. Riittävät henkilöstöresurssit tehtävän hoitamiseen varmistetaan laajoilla tehtävänkuvilla.

6.2.5 Hyvinvointialueiden tulee kiinnittää erityistä huomiota pelastusalan työhyvinvointiin ja työturvallisuuteen

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan työturvallisuutta on kehitetty vaihtoehtoisten sammutusmenetelmien laajalla käyttöön ottamisella. Työhyvinvoinnin osalta haasteena on ollut hyvinvointialueuudistus, joka on aiheuttanut työhyvinvoinnin heikkenemistä. Henkilöstö on purkanut tuntojaan kyselyissä, joiden perusteella on pyritty tunnistamaan kehittämistä vaativat merkittävimmät haasteet. Aiempi kehittämistyö työhyvinvoinnin parantamiseksi on säästöjen myötä valunut hukkaan.

Aluehallintoviraston arvio hyvinvointialueen selvityksessä määrittämästä pelastustoimen palvelujen laadusta sekä kehittämistarpeesta:

Valtioneuvoston laadukkaan pelastustoimen järjestämiselle vahvistamien valtakunnallisten tavoitteiden toteutuminen on huomioitu palvelutasopäätöksessä ja vuosittaisessa selvityksessä. Pelastustoimen palvelut on tuotettu pääosin laadukkaasti ja palvelutasopäätöksen mukaisesti.

Valtakunnallisiin strategisiin tavoitteisiin pelastustoimen järjestämiselle vuosille 2023–2026 keskeisimmät haasteet liittyvät pelastustoimen rahoitukseen, joka vaikeuttaa muun muassa investointien toteuttamista sekä henkilöstöresursseja. Kehitystarpeena on erityisesti pyrkiä huolehtimaan pelastustoimelle riittävän rahoituksen lisäksi nykyisistä henkilöstöresursseista, henkilöstön riittävydestä sekä osaamisesta.

Vuodelle 2024 hyvinvointialueneuvotteluissa asetetut tavoitteet ovat toteutuneet pääsääntöisesti hyvin. Hyvinvointialue on jatkanut toiminnan kehittämistä taloudellisista haasteista huolimatta. Tulipalojen puolittamiseen liittyvää tavoite on pelastuslaitoksen arvion mukaan epärealistinen, koska siihen liittyy useita muuttujia, joihin pelastustoimi ei voi vaikuttaa. Työhyvinvoinnin osalta hyvinvointialueuudistus on tuonut muutoksia, jotka ovat aiheuttaneet työhyvinvoinnin heikkenemistä. Kehitystarpeena on taloudellisista haasteista huolimatta jatkaa neuvotteluissa asetettujen tavoitteiden eteen tehtävää työtä.

7 Pelastustoimen investointien tarve ja vaikutukset

7.1 Investointien tarve

Hyvinvointialueen tulee valita pelastustoimen osasuunnitelmaan pelastustoimen järjestämisen kannalta tärkeimmät investoinnit sekä niitä vastaavat sopimukset. Aluehallintoviraston tehtävänä on arvioida pelastustoimen investointien tarvetta. Arviossa on kiinnitettävä huomiota siihen, että investoinnit ovat riskejä vastaavan palvelutason edellyttämiä.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen investointisuunnitelman 2026–2029 mukaan pelastuslaitoksella on välttämättömiä kalustohankintoja vuosittain. Lisäksi investoinneissa on tulevien vuosien tietojärjestelmiin sekä viestijärjestelmiin liittyviä investointeja. Pelastustoimen tiloihin liittyvät investointeja vastaavat sopimukset käsittävät Teuva paloaseman peruskorjauksen ja laajentamisen tai vaihtoehtoisesti uusien tilojen rakentamisen. Peräseinäjoen ja Karijoen asemien kalusto- ja pesuhalleja on tarve korjata ja laajentaa, koska nykyiset tilat ovat liian pienet ja henkilökunta altistuu muun muassa savulle ja noelle käytönjälkeisessä huollossa.

Suuri osa pelastustoimen investoinneista on ehdollisia ja sidottu lainanottovaltuuden saamiseen vuonna 2025.

Aluehallintoviraston arvio investointien tarpeesta

Pelastustoimen investointien tarve on tunnistettu palvelutasopäätöksessä ja vuosittaisessa selvityksessä.

Aluehallintoviraston arvio investointien tarpeesta on, että pelastustoimen palvelujen yhdenvertainen saatavuus edellyttää alueen palokuntien ylläpitämiseksi jatkuvia investointeja. Lisäksi palvelujen yhdenvertainen saatavuus edellyttää, että kalustoa on koko alueella eikä ainoastaan keskeisillä paloasemilla.

Kehitystarpeena on avata tarkemmin pelastustoimen osainvestointisuunnitelmassa investointien tarpeellisuutta ja vaikuttavuutta.

7.2 Investointien vaikutukset

Hyvinvointialueen tulee osasuunnitelmassa arvioida investointien vaikutuksia pelastustoimen palvelujen yhdenvertaiseen saatavuuteen, laatuun ja kustannusvaikuttavuuteen. Aluehallintoviraston tehtävänä on arvioida investointien vaikutuksia.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen investointisuunnitelman 2026–2029 mukaan investoinnit on suunniteltu taloudellisesti ja kestävästi sekä huomioiden valtakunnallisten strategisten tavoitteiden toteuttaminen, kustannusvaikuttavuus ja väestön palvelutarpeet.

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan hankittavat säiliösammutusautot, jotka varustetaan CAFS-järjestelmällä lisäävät muun muassa sammutustoiminnan tehokkuutta, vähentävät syntyviä vahinkoja ja aikaan saavat kustannussäästöjä.

Aluehallintoviraston arvio investointien vaikutuksista

Pelastustoimen investointien vaikutukset on osittain tunnistettu vuosittaisessa selvityksessä. Aluehallintoviraston arvio investointien vaikuttavuudesta on se, että investoinneilla on osaltaan tärkeä rooli pelastustoimen palvelujen yhdenvertaisen saatavuuden, laadun ja kustannusvaikuttavuuden näkökulmista. Kalustoinvestoinneilla ja niiden sijoittelulla vaikutetaan pelastustoimen palvelujen saatavuuteen koko pelastustoimen alueella. Kalustoinvestoinneilla voidaan vaikuttaa pelastustoimen palvelujen laatuun, kun käytettävä pelastustoimen kalusto on riskejä vastaavan palvelutason edellyttämää ja se palvelee riskiperusteisesti koko aluetta.

Kehitystarpeena on avata tarkemmin investointisuunnitelmassa investointien tarpeellisuutta ja vaikuttavuutta.

Aluehallintoviraston arvio investointien tarpeesta ja vaikutuksista:

Pelastustoimen investointien tarve on tunnistettu vuosittaisessa selvityksessä.

Kalustohankinnat raskaiden ajoneuvojen osalta ovat perusteltuja ja tarpeen, sillä niillä korvataan ajoneuvokalustoa, joka on käyttöikänsä loppupuolella. Ajoneuvokalustohankinnat ovat perusteltuja muun muassa toimintavarmuuden, turvallisuuden ja huoltokustannusten näkökulmasta.

Investoinneilla on osaltaan tärkeä rooli pelastustoimen palvelujen yhdenvertaisen saatavuuden, laadun ja kustannusvaikuttavuuden näkökulmista. Kalustoinvestoinneilla ja niiden sijoittelulla vaikutetaan pelastustoimen palvelujen saatavuuteen koko pelastustoimen alueella. Edelleen kalustoinvestoinneilla voidaan vaikuttaa pelastustoimen palvelujen laatuun, kun käytettävä pelastustoimen kalusto on riskejä vastaavan palvelutason edellyttämää.

Kehitystarpeena on kuvata tarkemmin pelastustoimen osainvestointisuunnitelmassa investointien tarpeellisuutta ja vaikuttavuutta.

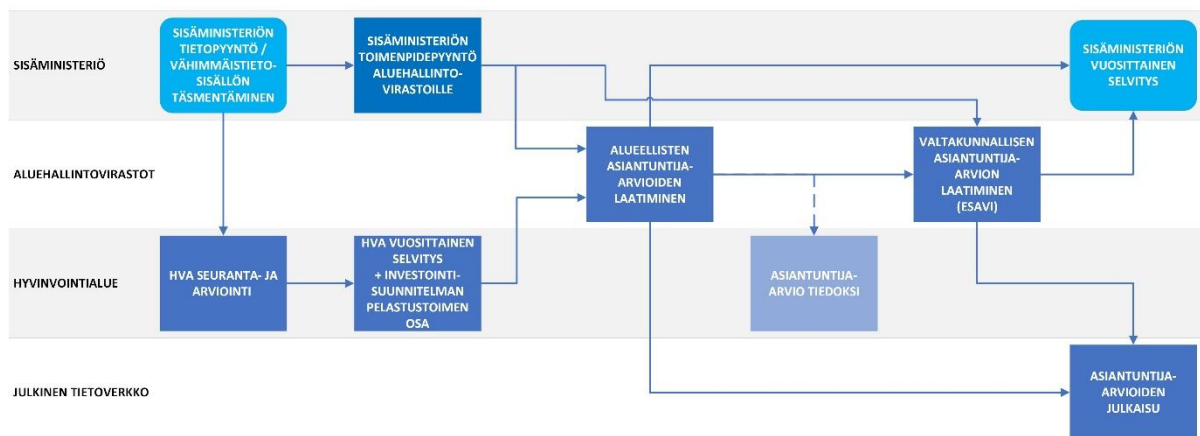
8 Menetelmät ja laatuseloste

Arvioinnin tietopohja

Aluehallintoviraston laatima asiantuntija-arvio perustuu sekä määrälliseen tietoon että laadulliseen aineistoon. Arvioinnin keskeisen tietopohjan muodostaa hyvinvointialueen vuosittainen selvitys. Asiantuntija-arvion pohjana olevaa tilannekuvaa on laajennettu hyödyntämällä pelastustoimen tilastojärjestelmä PRONTO:sta haettuja tietoja sekä dokumenttiaineistoja järjestäjätahojen hallinnosta, toimintatavoista, suunnitelmista ja päätöksistä. Arvioinnissa on lisäksi hyödynnetty aluehallintovirastojen valvontahavaintoja ja muita kansallisten viranomaisten laskelmia ja selvityksiä.

Tietopohja arvion tekemiseksi on koottu tiiviissä yhteistyössä hyvinvointialueen pelastustoimen kanssa. Asiantuntija-arvion laatimisen prosessi on kuvassa X.

Kuva 3: asiantuntija-arvion laatimisen prosessi

Tietopohjan avoimuus, saatavuus ja laatu

Tilastollinen tieto on peräisin hyvinvointialueen tekemän vuosittaisen selvityksen lisäksi pelastustoimen resurssi- ja onnettomuustilastojärjestelmästä (PRONTO), jonka aineisto muodostuu ennen vuotta 2023 toimineiden alueellisten pelastustoimen organisaatioiden sekä uusien hyvinvointialueiden pelastustoimen ylläpitämistä toimenpide- ja resurssirekistereistä. Muut tietolähteet ovat pääasiassa julkisesti ja avoimesti saatavilla olevia. Arvioinnissa käytetyn laadullisen dokumenttiaineiston tiedot on merkitty lähdeviittauksin. Tilastotiedot on poimittu suoraan rekisteristä ilman valtakunnallista tarkistusta. Aluehallintovirastojen raportit valvontahavainnoista ovat avoimesti saatavissa aluehallintoviraston verkkosivuilta.

Muusta tietopohjasta poiketen alueiden kanssa käydyt keskustelut ja niiden aineistot eivät ole julkisia. Yhteisten keskustelujen kautta alueiden edustajat ovat osallistuneet arviointiin, ja heillä on ollut myös mahdollisuus kommentoida valmistuvia arviointitekstejä.

Henkilöstön henkilötyövuosien jakaantuminen eri palveluluokkiin perustuu arvioon. Arvion tekemiseen ei ole valtakunnallista yhtenäistä ohjetta, joten eri pelastuslaitoksilla arviointi on voitu tehdä erilaisin menetelmin.

9 Lähteet ja arvioinnissa käytetty tausta-aineisto

Hyvinvointialueen asiakirjat

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen investointisuunnitelman pelastustoimen osasuunnitelma 2026–2029.

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen pelastustoimen palvelutasopäätös vuosille 2024–2027.

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen vuosittainen selvitys.

Julkaisut

[Johtopäätökset pelastuslaitoksien valvontatehtävästä. Aluehallintovirastojen julkaisu 290/2025.](#)

[Pelastuslaitosten palontutkinnan käsikirja \(2014\), Suomen Kuntaliitto.](#)

[Pelastustoimen toimintavalmiuden suunnitteluohje, sisäasiainministeriön julkaisu 21/2012.](#)

[Putoamisvaarallisella alueella työskentely pelastustoimessa. Sisäministeriön julkaisu 2021:6.](#)

Tietojärjestelmät

Pelastustoimen resurssi- ja onnettomuustilasto PRONTO.

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto

Vaasa

2025